

Mötet mellan idrott och hälsa och nyanlända ukrainska elever

En kvalitativ undersökning om idrott och
hälsas möjligheter i mötet med nyanlända
ukrainska elever

Elin Nordwall & Oskar Nilsson

GYMNASTIK- OCH IDROTTSHÖGSKOLAN
Självständigt arbete avancerad nivå 121:2022
Ämneslärarprogrammet mot gymnasieskolan: 2018-2023
Handledare: Daniel Roe
Examinator: Bengt Larsson

Sammanfattning

Syfte

Uppsatsen syftar till att kvalitativt utforska och diskutera rollen idrott och hälsa ämnet har för nyanlända ukrainska elever och hur inkluderingsarbetet gestaltas i skolan utifrån idrottslärares perspektiv. Forskningsfrågorna var A) Vilka framstående möjligheter och begränsningar har ämnet idrott och hälsa i mötet med nyanlända ukrainska elever? B) Vilka nyckelaspekter framställer idrottslärarna i inkluderingsarbetet med de nyanlända ukrainska eleverna?

Metod

Datansamlingen genomfördes via sex semistrukturerade intervjuer med idrott och hälsa lärare som erhöll erfarenhet av att undervisa nyanlända ukrainska elever. Braun & Clarkes sex-steps guide till tematisk analys användes för att analysera data tillsammans med ett teoretiskt ramverk baserat på en bred definition av etnicitet och verket *Den mångkulturella parken*.

Resultat

Resultatet visar på att idrott och hälsa erhåller en styrka i att använda kroppen som kommunikationsmedel och faller sig naturligt skapa sociala interaktioner, samtidigt framstår ämnet som exponerande och didaktiskt krävande för att skapa trygghet för eleverna. Lärarnas insikter i de nyanlända elevernas erfarenheter och bakgrund framkom som låga. Resultaten visade upp både integrerande och assimilerande aspekter men inga starka nyanser av samexisterande eller segregering aspekter framställdes.

Slutsatser

I diskussionen argumenterar vi för att idrott och hälsa ämnet erhåller goda möjligheter för integrerande arbete men att gestaltningen kan förbättras om lärare fick verktygen för att närma sig de nyanlända elevers världsbild och vidare stöd i teoretiska delar av ämnet. Fortbildning och ett holistisk inkluderingsarbete föreslås för att realisera ämnets möjligheter. Utmaningarna för studien föll sig ligga i urvalet och intervjuerna då informanter var svåra att finna och viss information uppfattades som känslig att diskutera. Vidare arbete med intervjuguiden skulle kunna möjliggöra djupare insikter i lärarnas erfarenheter men framför allt erhåller en kompletterande observationsstudie stora möjligheter för att djupare kunskaper.

Abstract

Aims

The paper aims to explore and discuss the role of physical education for newly arrived Ukrainian students and how inclusion is implemented in schools from the perspective of physical education teachers. The research questions were A) What are the salient opportunities and limitations of the physical education subject in engaging with newly arrived Ukrainian students? B) What key aspects do physical education teachers present in the inclusion work with the newly arrived Ukrainian students?

Method

Data collection was conducted via six semi-structured interviews with physical education teachers who are experienced in teaching newly arrived Ukrainian students. Braun & Clarke's six-step guide to thematic analysis was used to analyze the data along with a theoretical framework based on a broad definition of ethnicity and the work Den mångkulturella parken.

Results

The results show that the strengths of physical education comes from using the body as a means of communication and the subject naturally create social interactions, at the same time the subject appears as exposing and didactically demanding to create comfort for the students. Teachers' insights into the experiences and backgrounds of newly arrived pupils emerged as low. The results showed both integrating and assimilating aspects but no strong nuances of coexisting or segregating aspects were produced.

Conclusion

In the discussion, we argue that the physical education subject receives good opportunities for integrative work but that the realization could be improved if teachers were given the tools to approach the newcomer students' worldview and further support in theoretical parts of the subject. Further training and a holistic approach to inclusion are suggested to realise the potential of the subject. The challenges for the study fell in the selection and interviews as informants were difficult to find and some information was perceived as sensitive to discuss. Further work on the interview guide could allow for deeper insights into teachers' experiences but, above all, a complementary observational study gains great potential for deeper knowledge.

1. Introduktion.....	1
2. Syfte och frågeställningar.....	2
2.1 Syfte	3
2.2 Frågeställningar.....	3
3. Bakgrund.....	3
3.1 Förutsättningar, integration och skolan som arena för flyktingelever	3
3.2 Skolämnet idrott och hälsa	4
3.3 Idrottslärares roll	5
4. Kunskapsöversikt	8
4.1 Relationen mellan integration och hälsa	8
4.2 Lärdomar från lärarperspektivet.....	9
4.3 Ansatser för integreringsarbete	10
4.3.1 Holistiska ansatsen	11
4.3.2 Ekologiska ansatsen	12
5. Begrepp, teorier och modeller.....	13
5.1.Etnicitet	13
5.2 Den mångkulturella parken	14
6. Metod	16
6.1 Forskningsdesign.....	16
6.2 Urval.....	17
6.3 Datainsamling.....	18
6.4 Analysmetod.....	19
6.5 Etiska ställningstaganden och överväganden.....	20
7. Resultat.....	22
7.1 Informantpresentation	22
7.2 Resultatredovisning.....	23
7.2.1 Styrkor med idrott och hälsa	23
7.2.2 Utmaningar med idrott och hälsa	25
7.2.3 Gruppering och inkludering	28
7.2.4 Lärares insikt i elevernas bakgrund.....	31
7.2.5 Sammanfattning inkluderingsarbete.....	33
8. Diskussion	35
8.1 Styrka och svagheter med ämnet idrott och hälsa i mötet med nyanlända ukrainska elever	35
8.2 Inkluderingsarbete utifrån idrottslärares upplevelser.....	37
8.3 Kritik & vidare forskning	40
8.4 Sammanfattning	41

Bilaga 2 Intervjuguide

Bilaga 3 Samtyckesblankett

Bilaga 4 Information och förfrågan om deltagande i intervjustudie

1. Introduktion

Strax efter 04.00 på morgonen den 24 februari meddelar Rysslands president Vladimir Putin att Ryssland har inlett en militär invasion i Ukraina (Regeringen, 2022). Människor i Ukraina tvingas lämna sitt liv i hemlandet för att söka säkerhet utomlands. Enligt Migrationsverket har ungefär 49 000 människor från Ukraina sökt asyl eller skydd i Sverige i enlighet med massflyktsdirektivet sedan årsskiftet. Bland de flyende finns tusentals barn och ungdomar som har rätt till boende, vård och svensk skola under tiden de vistas i Sverige (Migrationsverket, 2022). För att lyckas omhänderta och möta de rättigheterna barnen och ungdomarna som flyr Ukraina har, ställs Sverige mot en rad utmaningar.

Personer som tvingas fly från krig och konflikt faller ofta offer för traumatiska händelser både innan, under och efter flykten. Det är därav inte ovanligt att människor på flykt löper en större risk att drabbas av psykisk ohälsa (Migrationsinfo, 2017). Barn och ungdomar som flytt anses särskilt utsatta då beslutet att fly inte alltid är deras eget samt att de ibland kan ha svårigheter med att själva kunna överblicka sin situation och möjliga konsekvenser av att stanna i hemlandet. Särskilt påfrestande kan ankomsten och den närmaste tiden efter ankomsten vara. Ovissheten om framtiden som en asylsökningprocess innebär verkar även vara en faktor som påverkar barn och ungas psykiska hälsa (BRIS, 2017).

För nyanlända barn och ungdomar blir skolan en naturlig mötesplats och således sker ett möte mellan majoritetskulturen och den nyanlända minoritetskulturen. Det åligger därmed stor potential att främja eller motverka integration via skolan då mötet öppnar upp möjligheter för arbete med flyktingbarns hälsa, utbildning och sociala behov. I oktober 2017 fick folkhälsomyndigheten i uppdrag av regeringen att genomföra en kartläggning gällande asylsökande barn och ungdomars hälsa och livskvalité. I arbetet med detta genomfördes enkätundersökningar med barn och ungdomar i åldrarna 12-20 år som ännu inte beviljats uppehållstillstånd i Sverige. Resultatet från enkätundersökningen visar att ca 85 procent av de barn och ungdomar som deltagit i studien uppger att de mår bra. Samtidigt uppger ca 68 procent av de som deltagit i studien att de har en låg tillfredsställelse med livet. I stort sett alla barn och ungdomar som deltagit i studien uppger att skolan är viktig för dem (Folkhälsomyndigheten, 2021). I en liknande kartläggning har folkhälsomyndigheten undersökt måendet hos barn och ungdomar i åldrarna 12-18, där uppgav ca 70 procent av de

som deltagit i enkätundersökningar att skolarbetet ofta eller väldigt ofta är svårt (Folkhälsomyndigheten, 2019). Siffrorna från Folkhälsomyndighetens studier och sårbarheten flyktingbarn erhåller visar hur det finns vidare arbete inom området att göra. Samtidigt som kunskap inom området finns, är den ofta baserad på nyanlända med arabisk kultur och ukrainska nyanlända barns utveckling är därmed tämligen outforskad.

Att lyckas möta hälso-, utbildning och sociala behov är synonymt med en välfungerande utveckling, vilket kan likställas med integration (Cerna, 2019). Med kroppen som medel för kommunikation kan idrott och hälsa ämnet vara en stark kandidat för att introducera nyanlända elever till den svenska skolan. Forskningsbakgrunden visar på ämnets goda möjligheter i mötet med flyktingelever (Culp, 2013; Papageorgiou et al., 2021; Cseplö et al., 2022) men är i relation till andra ämnen, relativt outforskad. Utifrån sökning av forskningsartiklar visar sig ämnet idrott och hälsa vara underrepresenterat i forskningen i förhållande till språk- och naturämnena.

Tillskottet av ukrainska flyktingelever till den svenska skolan är både aktuell för att ge lärdomar för vidare omvärldsförändringar i framtiden och för att ge den aktuella flyktingvågens barn rätt förutsättningar för deras utveckling. Genom att utforska idrottslärares upplevelser om mötet mellan ukrainska nyanlända elever och idrottsundervisning kan insikter ges om lärares arbete och elevernas förutsättningar för utveckling. Via tillämpning av etnicitet och mångkultur i ett teoretiskt ramverk fann vi det därefter intressant att utforska ämnets potential i inkluderingsarbete men också om potentialen realiserar. Det teoretiska ramverket möjliggör en ansats att undersöka inkluderingsarbete ifrån begreppen integration, assimilation, segregation eller samexistens. Med bakgrund i de närliggande omvärldsförändringarna och idrottsundervisningens möjligheter fann vi det meningsfullt att bidra med kunskap och utforska potentiella vägar för vidare arbete inom området.

2. Syfte och frågeställningar

Nedan beskrivs uppsatsen övergripande syfte och de två frågeställningar studien ämnar besvara.

2.1 Syfte

Uppsatsen syftar till att kvalitativt utforska och diskutera rollen idrott och hälsa ämnet har för nyanlända ukrainska elever och hur inkluderingsarbetet gestaltas i skolan utifrån idrottslärares perspektiv.

2.2 Frågeställningar

- Vilka möjligheter och begränsningar har ämnet idrott och hälsa i mötet med nyanlända ukrainska elever?
- Vilka nyckelaspekter framställer idrottslärarna i inkluderingsarbetet med de nyanlända ukrainska eleverna?

3. Bakgrund

I bakgrunden presenteras och problematiseras skolan, idrott och hälsa ämnet samt lärares roll för en positiv utveckling av nyanlända ukrainska elever. Avsnittet bidrar också till att avgränsa och inringa undersökningen till skolan som arena, idrottsämnets möjligheter samt lärarens roll för att möta de ukrainska flyktingbarnen.

3.1 Förutsättningar, integration och skolan som arena för flyktingelever

Flyktingbarn har genomgått stora livsförändringar vilket skolarenan besitter möjligheter att möta för att bibehålla barnens framtidsutsikter. Att ta farväl av sitt hem, vänner och familj och uppleva krig eller flykt är påtagliga livsomställningar som påverkar unga flyktingbarns hälsa till ett mer sårbart tillstånd (Dangmann et al., 2022). Rätten till utbildning gäller för nyanlända barn i Sverige, oavsett om de är folkbokförda eller har tidsbegränsad uppehållstillstånd genom massflyktsdirektivet (Skollagen Kap. 7, § 2 & Skollagen Kap. 29, § 2) Även om dessa barn inte nödvändigtvis berörs av skolplikt (Skollagen Kap. 7, § 2) finns det stort incitament från föräldrar att låta sina barn fortsätta sin utbildning, men också från Skolverket som skriver att nyanlända bör ansluta skolan snarast möjligt utifrån barnets förutsättningar (Skolverket, 2022a). Skolan blir därmed en naturlig mötesplats mellan nyanlända och inhemska barn och vuxna, vilket skapar förutsättningar för hälsoarbete till flyktingbarns specifika behov. Skolan utgör också ett starkt kontaktnätverk med nyanlända barns vårdnadshavare, vilket Bunar (2010) visar är en förutsättning för elevhälsoarbete, delvis för en fungerande studiegång men

också då flyktingbarns hälsa har visat sig beroende av sina vårdnadshavares hälsa (Dangmann et al., 2022).

Hälsofrämjande insatser berör både skolstrukturer, föräldrakontakter, pedagogiska ansatser och interventionsmöjligheter vilka kan vara kortsiktiga och långsiktiga. Kortsiktiga insatser kan vara fallet då en elev erfarit traumatiska upplevelser och är i behov av intervention, men stor del av arbetet är långsiktigt då elevens hälsoutveckling är beroende av socialt stöd och tillhörighet (Dangmann et al., 2022), vilket kan ses synonymt med eller en konsekvens av de integrationsmöjligheter som eleven ges. I ett uppdrag från Organisation for economic co-operation and development producerade Cerna (2019) en rapport om hur skola kan arbeta för att integrera flyktingelever. I rapporten framställs utbildnings-, sociala- samt känslomässiga behov som centrala kategorier för arbetet med flyktingelever. Skolan erhåller utifrån kategorierna utbildning och sociala behov en fundamental position för integrationsarbete, vilket i stor mån är ett uttryck av en välfungerande utveckling för individer till samhället. Likväl som skolan kan vara en tillgång, bör det förstås att misslyckat integrationsarbete i skolan kan få stora konsekvenser då de livsomställningar som flyktingar erfarit gör dessa elever mer sårbara än inhemska barn (Dangmann et al., 2022). Återkommande visar sig skolan vara central för nyanländas barn integrationsmöjligheter och därmed hälsoutveckling.

3.2 Skolämnet idrott och hälsa

Idrott och hälsa ämnar sig väl för att möta nyanlända elever men står i förhållanden till andra ämnen som underrepresenterade inom forskningen. Att undersöka skolans möte med flyktingelever är ett starkt växande intresseområde, vilka modeller som kan framställas, vilka pedagogiker som kan främja och vilka motståndskrafter individen besitter är rön av dessa undersökningar.

Från 2000 till idag (2022-11-22) får man 20.704 sökträffar på sökorden ”refugees and school” (sökning via Discovery-databas, filtrerat efter endast visa granskade artiklar), i kontrast till att söka från 1975 till idag, där sökningen genererar 21.839 träffar kan man notera den markanta ökning av artiklar och rapporter inom området från de senaste 20 åren (att beakta är dock mängden forskning har ökat generellt idag och att forskningen är mer lättillgänglig). Vissa perspektiv undersöks mer än andra, språkundervisning och undervisning i naturorienterade ämnen visar stort utbud (3866 sökträffar för språk och 3458 träffar för naturorienterade ämnen), vilket inte är uppseendeväckande i sig då ämnena är omfattande. Även mindre

omfattande ämnen som historia visar över 1500 sökträffar, vilket delvis kan förstås utifrån hur ett arbete med flyktingars historiska bakgrund kan vara ett logiskt arbetssätt för lärare och därav intressant att undersöka.

Idrott och hälsa är ett annat ämne som också ämnar sig logiskt att undersöka, då kroppen kan agera som det interagerande medlet och är ett globalt sätt att kommunicera, men också utifrån forskningsbakgrunden som talar för idrottsämnet möjligheter i generell bemärkelse för fysisk, social, känslomässig och kognitiv utveckling (Bailey, 2007) eller mer specifikt i mötet med flyktingelever (Culp, 2013; Papageorgiou et al., 2021; Cseplö et al., 2022). Där andra ämnen behöver längre förberedande introduktioner innan de fasas in i ordinarie skolklass, kan kroppen som medel för kommunikation och tidigare studier utgöra en argumentationspunkt för att låta nyanlända elever ta del av idrottsundervisningen tidigt i sitt möte med skolan. Ändå får idrott och hälsa ämnet strax över 1000 sökträffar, vilket i förhållande till dess möjligheter och den undersökningsbredd andra ämnen har, är en underrepresentation. Det är inte att likställa med att rörelse och idrottsämnet inte har utmaningar i mötet med flyktingelever, men utifrån ämnets möjligheter, är mängden undersökningar ur idrottsämnets perspektiv relativt få.

3.3 Idrottslärarens roll

Rörelse är ett kontextbundet begrepp där deltagarna är skapare i dess innebörd vilket medför konsekvenser för lärare i idrott och hälsas arbete. Syftet med idrott och hälsa visar Larsson (2016) är att introducera elever till rörelsekulturer och möjliggöra förståelse, delaktighet och anpassbarhet till dessa rörelsekulturer i förhållande till rörelsekulturens konsekvenser, som hälsa och välbefinnande. Att idrott och hälsa är tätt förknippat med att röra sig är ingen nyhet, men att förstå vad rörelse innebär i ämnet är inte lika självklart.

Rörelse i ämnet kan förklaras utifrån begreppet rörelsekultur, där rörelse i sig inte betyder någonting, utan är kontextbundet och skapas då deltagarna kring rörelsen eller aktiviteten tillsammans definierar vad den går ut på, vilket tillskriver rörelserna sin innebörd (Larsson, 2016). Läraren bör därmed vara väl insatt och förstår dynamiken i klassen vilket kan synliggöra rörelsekulturen som skapas. Oavsett förändras klassens dynamik när nyanlända, med andra erfarenheter och kulturer utgör en del av klassen. Rörelsekulturer är i mindre utsträckning ett observerbart fenomen, utan utforskas bäst av deltagarna i processen (Larsson,

2016), vilket talar mot att läraren enbart ska inta en observatör- eller instruktörsroll i sin lärarstil. I stället kan läraren överväga att expandera sin repertoar till att ingå i undervisningen mer som deltagare eller placera undervisningen i ett elevcentrerat perspektiv. Det förslaget kan ytterligare stärkas utifrån Karlefors & Larsson (2018) studie som visade hur olika lärarstilar kan vara bidragande till elevernas lärande, men att lärare inte reflekterar över valet av lärarstilar de brukar i undervisningen. Farhågan är dock att om läraren är en deltagare blir kulturen konstlad och onaturlig, vilket kan få konsekvensen av att deltagarna behöver ge uttryck eller skapa sin egen rörelsekultur, som präglas att vara hemlig eller utanför de vuxnas närvaro.

Normkritisk undervisning kan vara ett annat sätt för läraren att balansera de normer som majoritetskulturen drar fördelar av, utan att påkalla de fördomar som existerar om en elevgrupps förutsättning. Ett förslag på hur arbetet kan gestaltas för att möta elever med olika förutsättningar, utan att dra förhastade förutfattade meningar om vilken mängd stöd som eleverna behöver eller inte, kan vara den normkritiska undervisningen. Larsson (2016) beskriver att normkritisk undervisning syftar till att synliggöra och förändra de mönster som begränsar elevernas möjlighet att vara sig själva. Att det hela tiden är en pågående process som får deltagarna i kontexten att gå mot den rådande normen av beteende eller agerande. Den rådande normen förutbestäms av den majoritetskultur som är och har präglat ämnet, skolan, eleven och läraren. Normerna förmedlas därmed inte endast via avsiktliga handlingar menar Larsson (2016), utan därtill av oavsiktliga handlingar, vilket i vissa fall kan vara resultera i diskriminerande handlingar. Grunden i normkritisk undervisning handlar om att förstå den klassrumskontext som skapas, där vissa normer ur majoritetskulturen kan misstänkas inverka, men att inte dra dessa misstankar till verkligheten om de inte gestaltas för den specifika kontexten. Det kan betyda att vi bär en föräning till att nytillkomna flyktingelever är i stort behov (eller inget behov) av särskild anpassning i undervisningen, men att i stället för att se det som ett faktum, analysera situationen utifrån att det kan vara en risk och inte en självklarhet för individens utveckling. Larsson (2016) menar att lärarens förmåga att synliggöra sina egna värderingar och vad denne ser som självklarheter är av vikt för att arbeta med elever från olika kulturer. Utgår vi från ett perspektiv där ukrainska flyktingelever är centralt, förutsätter det att läraren har kunskap om den ukrainska kulturen i helhet, men också den rörelsekultur som är tillhörande för ukrainska skolans idrottsundervisning. Hur läraren inhämtar den kunskapen kan självfallet variera, alltifrån egen

informationssökning, fortbildning eller kollegiala samtal till att fråga de ukrainska eleverna om deras upplevelser och erfarenheter.

De utmaningarna som präglar elever som tvingats fly sitt hemland har poängterats flertalet gånger i uppsatsen, men denna faktor är sällan ensam i elevernas angelägenhet att nå måluppfyllelse i skolan. Skolverkets (2010) visar hur enskilda faktorer sällan är det som inverkar på elevens skolutveckling, utan att det ofta handlar om flera faktorer. Det intersektionella perspektivet talar för hur flera sociala kategorier, exempelvis etnicitet, kön och ekonomiska förutsättningar är tätt sammanflätade och inverkar tillsammans för att skapa elevens förutsättning att nå skolmålen (Larsson, 2016). Att elever som tvingats fly sina hemländer, byta umgängeskrets, lära sig ett nytt språk och anpassa sig till en ny kultur är som tidigare redovisat en stor faktor för elevens förutsättningar att utvecklas i skolan. Men att förutsätta att flyktingelever är per automatik en grupp med stora stödbehov har argumenterats mot via studier som påvisat flyktingars starka motståndsresurser (se exempelvis Walther et al., 2021b). För att brygga möjligheterna utifrån de sociala faktorer som inverkar på möjligheten för måluppfyllelse i ämnet idrott och hälsa, menar Larsson (2016) att läraren i större utsträckning bör kommunicera målet och syftet med lektionen för eleverna. Dessutom framställer Larsson (2016) uppgiftsorienterad undervisning som fördelaktig för att möta eleverna både utifrån ett jämställdhetsperspektiv och i mötet med de elever som har störst förutsättningar (som orienterar sig mot höga betyg i ämnet). Då de rådande normerna kan skapa förutsättningar för de elever som har hög benägenhet till måluppfyllelse, eller att läraren i sitt försök till en jämställd undervisning, negligerar denna målgrupp kan uppgiftsorienterad undervisning vara gynnsamt elever med skilda förutsättningar.

Sammanfattningsvis presenterades ett antal möjliga tillvägagångssätt för lärare i idrott och hälsa att arbeta med de sociala faktorer som inverkar på rörelsekulturer, vilket i sin förlängning är en nyckel för att nå syftet i idrottsämnet. Lärarens möjligheter att möta flyktingelever är onekligen komplex och gestaltningen i undervisningen är multifacetterad, men i huvudsak visar Larsson att arbetet kräver aktiv reflektion för att skapa förutsättningar i undervisningen.

4. Kunskapsöversikt

Följande listas en del av forskningen på området, där betydelsen av integration för flyktingelevers utveckling, lärares förmåga att skapa positiva interpersonella relationer och två framgångsrika ansatser för arbete med flyktingar presenteras. Således klargörs en del av den kunskap som existerar i området, men vars applicering för ukrainska nyanlända elever möte med idrottsundervisningen är tämligen utforskad. Kunskapsöversikten ämnar delvis till att ge insikt i forskningsområdet men också som argument för att utforska inkluderingsarbete, skolan som arena för realiseringen samt lärarperspektivet.

4.1 Relationen mellan integration och hälsa

Forskning inom integration och hälsa pekar på att begreppen är tätt sammanbundna och inverkar på varandra, men att individers motståndsresurser och begreppens kontextbundenhet ej bör ignoreras. I Ager & Strang (2008) artikel undersöktes begreppet integration för att utforska möjligheten att utforma en operationaliserad definition. Utifrån gemensamma föreställningar av vad som bygger upp lyckad integration syftade undersökningen till att skapa ett ramverk för användning i skapandet av policys och projekt som berör flyktingar. Studien utgick i en genomgång av begreppsdefinitioner, litteratur och platsobservationer med en induktiv ansats och resulterade i fyra övergripande teman. Ett av dessa övergripande teman är hälsa och utbildning.

Hälsa framställdes i lägre utsträckning via platsobservationer, men litteraturöversikten talade för att god hälsa var en stor resurs för nyanländas involvering i majoritetskulturen. Vidare framställer Ager & Strang (2008) att hälsa kan ses som en markör för framgångsrik integration, men att hälsa också kan tjäna en betydelsefull indikator för att lyckas i processen för integrering. Sammantaget visar sig hälsa och integrering vara tätt förbundna begrepp som påverkar varandra.

Walther et al. (2021a) studerade relationen mellan integrationsprocessen och mental hälsa via en kvalitativ intervjustudie. Resultaten visade i samklang med Ager & Strangs (2008) att mentala hälsoproblem och integrationsprocessen är tätt förbundna inom olika delar av integrationsprocessen. Sammanlänkningen mellan mental hälsa och delar av integrationsprocessen framställdes i fem teman: 1) att söka sig till nyckelaktiviteter för integration, 2) motivationen för att vilja integreras, 3) svårighet att få anställning 4)

hanterbarheten för lära sig det inhemska språket och byråkratiska processer, och 5) social distansering. Åter framställs integration och hälsa vara påverkande av varandra, där mentala hälsoproblem kan inverka negativt på integrationen och tvärtom, att dåliga erfarenheter under integrationsprocessen kan ge negativ inverkan på den mentala hälsan (Walther et al., 2021a). Avslutningsvis visar Walther et al. (2021a) att innovativa lösningar från flyktingpopulationen kan vara främjande för flyktingars mentala hälsa och samtidigt integrationsframgång.

Även om studierna visar enighet i begreppens inverkan på varandra, framställs begränsningar i generaliserbarhet då nationers riktlinjer och kulturer måste beaktas för användningen av ramverk (Ager & Strang, 2008). Dessutom återfinns det en övergripande nyfikenhet till att undersöka svårigheterna kring integration, vilket kan vara överrepresenterat i forskningen. För att balansera ut fokuset på svårigheter, har forskning som undersöker flyktingars inre motståndsresurser vuxit fram. Exempelvis visar Walther et al. (2021b) hur olika hanteringsstrategier (coping strategies) används av flyktingar. Beroende på strategins fokus, kan hanteringsstrategier vara främjande eller motstävande för individers hälsa (Walther et al., 2021b). Sammanfattningsvis exemplifierar Ager & Strang (2008) och Walther et al. (2021a) studier hur den rådande forskningen visar på att begreppen hälsa och integration är tätt sammanflätande och beroende av varandra, men att förstå kontexten de används i och individers inre motståndsresurser inte bör negligeras.

4.2 Lärdomar från lärarperspektivet

En svensk studie av Özdemir et al. (2021) undersökte lärares upplevelser av förutsättningar, strategier och utmaningar att främja positiva interetniska relationer mellan elever i skolan. Tre forskningsfrågor undersöktes: 1) Hur värderar lärare sin egen kompetens när det gäller att arbeta med elever med olika etniska och kulturella bakgrunder? 2) Vilka strategier använder lärare för att främja positiva relationer mellan elever i skolan som har olika etnisk och kulturell bakgrund? 3) Vilka utmaningar upplever lärare när det gäller att främja interetniska relationer mellan elever?

Studien använde Allport (1954) kontakthypotes som teoretisk utgångspunkt där Allport (1954) menar att individer med olika etnisk bakgrund kommer i kontakt kan en positiv etnisk relation utvecklas under förutsättningen att villkoren: att människor har samma status, delar samma mål och samarbetar med varandra. Den teoretiska utgångspunkten framställde parallellt vikten av lärares interkulturell kompetens, vilket beskrivs som en förutsättning för

att förstå och därmed hjälpa uppbyggnaden av interetniska relationer. Som metod för studien användes enkäter med delvis fasta, delvis öppna svarsalternativ som 63 huvudlärare svarade på.

Som svar på den första forskningsfrågan visade resultatet på att en svag majoriteten (57 procent) av lärarna upplevde sig kompetenta att hantera multikulturella frågor men att enbart 28 procent upplevde sig ha en formell utbildning, genomgått fortbildning eller annan kurs om kulturell mångfald. Fortbildning framställs ge en positiv effekt på lärarens upplevda kompetens och diskuteras som en möjlig väg till att stärka lärares förmåga att främja interetniska relationer i klassrummet. De strategier som lärare använde (tillika forskningsfråga 2) framgick vara enade när det gällde att arbeta aktivt för att främja positiva interetniska relationer, men att det skiljde sig i hur det gestaltades. Vissa lärare arbetade med att öka elevers kulturella kunskaper och förståelse, skapa öppna och inkluderande klimat och främja social integration. Andra lärare framställde arbetssättet mer utifrån kontakthypotesen, där främjandet sker via likhetsbehandling, stödja mångfalden och underlätta samarbete mellan elever. Kvarstående är dock frågan om varför lärare väljer olika strategier, vilket inte framgick i studien och som Özdemir et al. (2021) själva påpekar fråntar klarhet i resultaten. Avslutningsvis svarade studien på den tredje forskningsfrågan där sex utmaningar för att främja positiva interetniska relationer identifierades. Vissa utmaningar var relaterade till interetniska relationer där värderingar och kulturella skiljaktigheter, intolerans eller främlingsfientlighet påvisades. Andra utmaningar var språkrelaterade, där bristande språkfärdigheter i svenska skapar en uppsjö av svårigheter för läraren att möta eleven.

Teorierna som används i studien samt dess datainsamlingsmetod skiljer sig från arbetet i denna uppsats, där vårt bidrag är i samma ämne, men utifrån annan arbetsmetodik och teoretisk ansats. Özdemir et al. (2021) påvisar vikten av fortsatt arbete i området och framför allt den avsaknad av kvalitativa studier behöver fortgå för att brygga de kunskapsluckorna som existerar.

4.3 Ansatser för integreringsarbete

I litteratursökningen framkom det framträdande ansatser för att gynna integrationsarbete. Nedan presenteras det holistiska och den ekologiska ansatsen som argument för skolans roll för inkluderingsarbete men också som avgränsning för inflytandet omgivande faktorer har för integrationsmöjligheter.

4.3.1 Holistiska ansatsen

Flera ansatser har presenterats i arbetet med flyktingar, den holistiska är en stark kandidat för ett framgångsrikt integrationsarbete men återspeglar också svagheter i dess konkretisering. Skolan spelar en central roll för individers utveckling i generell mening, men kan vara viktig för integrationsarbetet för elever med flyktingbakgrund. Undersökningar om skolans roll för integrering, hur den fungerat tidigare och vägen framåt är ett välstuderat område. En återkommande framgångsfaktor för nuvarande skolan och framtida skolutvecklingen för integrationsarbete är att arbeta holistiskt (Matthews, 2008; Pinson, & Arnot, 2008; Rousseau & Guzder, 2008).

Den holistiska ansatsens växte fram som en motpol åt det tidigare rådande positivistiska synen på människan. Den holistiska synen motsatte sig idén om att se på framträdande problem eller framgångar som isolerade då det gav otillfredsställande förklaringar till hur nya företeelser framträdde för mänskliga förhållanden (Colley, 2003). Att arbeta holistiskt kan för skolans del innebära att hela skolan bör involveras, där exempelvis utformning av styrdokument och policys måste i arbete med pedagogisk kunskap och bemötande vara sammanvävda och riktade att sträva mot samma mål. Att tillägga är att expandera ramarna för skolans inverkan till att också förstå eller involvera föräldrar, fritidssysselsättning och andra delar av elevers tillvaro. I motsats till andra ramverk, är den holistiska ansatsen vag i sin utformning och talar mer för ett brett perspektiv, där individens erfarenheter och upplevelser är unik, och därmed måste beaktas.

Den holistiska arbetspraktiken har motiverats ur olika undersökningar, där Rousseau & Guzder (2008) studerade flyktingelevers mentala hälsa, vilket de visar kan vara olikartade och därmed kräver en mångfacetterad arbetspraktik från skolan. Vidare menar Matthews (2008) att det finns problematik när det inte finns organiserade processer i skolan för att möta flyktingelever, vilket talar för en holistisk ansats. En undersökning i Storbritannien framställer dock hur personal inom skolväsendet visar en attityd till flyktingelever som präglas av en bredare förståelse och inkludering i jämförelse med den politiska betydligt snävare attityd (Pinson, & Arnot. 2008). Diskrepansen mellan det politiska och den bemötande skolpersonal ger insikt i hur en holistisk arbetsmodell som framgångsfaktor möjligen är svåraktualiserad.

Senare forskning om den ukrainska situationen diskuterar Bogdanov et al. (2021) att möjliga framgångsfaktorer för att hantera unga ukrainska flyktingar omfattar förstärkt involvering av föräldrar, kognitivt beteende arbete samt en mer elevcentrerad lärarattityd. Detta är ställt i förhållande till den rådande skolmiljön i Ukraina och faktorerna bör ses som relativa och inte absoluta i dess appliceringsmöjligheter i svensk skolmiljö. Ändå understryker studien att det holistiska synsättet fortfarande är högst relevant för skolans arbete med flyktingelever.

4.3.2 Ekologiska ansatsen

Mötet med flyktingar sker runtom världen, där olika rådande kulturer, regler, styrdokument eller pedagogiska filosofier skiljer sig från en världsdelen, region eller skola till en annan. Det ekologiska perspektivet skapades som ett hjälpande ramverk för att möta de olika kontexter flyktingarbetet gestaltas inom. Likt en ekologisk biosfär, som byggs upp av organismer vars framtid är beroende av andra organismer och strukturer, framställer det ekologiska perspektivet lager av kontexter som inverkar på individen (Buell et al., 2020). Nedan beskrivs den ekologiska modellen kortfattat utifrån Buell et al. (2020).

Kontexterna framställs i olika lager och benämns som system, där systemen som är närmre individen (kärnan) är av störst vikt och de som är längre bort är mindre viktiga. I centrum för modellen finns en kärna som talar för de individuella förutsättningar individen erhåller och bör beaktas för att förstå dennes förutsättningar att interagera i de olika systemen.

Mikrosystemen är de mest närliggande systemet och utgör fysiska miljöer som individen är en aktiv deltagare i. Varje mikrosystems unika miljö är bidragande till individens förutsättning för utveckling och formas utifrån exempelvis: klasskamrater, aktiviteter, material, lärare för mikrosystemet *utbildning*, eller: konstellation, ålder, språkkultur och tid familjen spenderat i mottagarlandet för mikrosystemet *familj*.

Mikrosystemen är omringade av det större exosystemet, som definieras av strukturer som: skolans resurser och policys, regionala resurser för mottagande av nyanlända, arbetsmöjligheter, alltså mer övergripande strukturer än mikrosystemen. Exosystemet inramas slutligen av ännu mer övergripande strukturer som har namngetts till makrosystemet, där politiskt klimat, media och immigrationspolitik utgör en kontext för individen. Utöver systemen, som representerar kontexter, innehåller den ekologiska modellen också två processer: mesosystem och chronosystem. Mesosystemet involverar relationen mellan kontexten av mikrosystemen, där relationen möjliggör eller hindrar barnets förmåga att

anpassa sig till att möta de olika kontexterna. Chronosystemet talar för hur tid är en aspekt med inflytande på barnets utveckling.

I jämförelse med den holistiska ansatsen erbjuder den ekologiska ansatsen tydligare arbetsområden för integreringsarbete. Till skillnad från den holistiska ansatsen, rangordnar också den ekologiska ansatsen dessa arbetsområden, vilket kan skapa konkretiserande riktlinjer för integreringsarbete.

5. Begrepp, teorier och modeller

Uppsatsen utgår från begreppen etnicitet och mångkultur för att tillsammans utgöra ett teoretiskt ramverk för inkluderingsarbete. Det teoretiska ramverket ämnar klargöra det perspektiv som kommer att prägla undersökning i syfte att besvara frågeställningarna. I mötet mellan ukrainska nyanlända elever och den svenska idrottsundervisningen sker ett möte mellan majoritets- och minoritetskultur. Etnicitet är en del av kultur (och kultur en del av etnicitet) vilket i undersökningen kommer definieras i bred mening för att inte utesluta möjliga aspekter som kan uppkomma i mötet mellan parterna. För att förklara dynamiken av mångkultur i ett samhälle utgår det teoretiska ramverket från Roth (1998) arbete *Den mångkulturella parken*. Roth (1998) framställer mångkultur från två axlar, integration – assimilation och samexistens – segregation och kommer beskrivas mer ingående utifrån Alba & Nee (1997) definitioner och problematiseringar. Genom att applicera det teoretiska ramverket, förmår uppsatsen närma sig insikt i hur inkluderingsarbete kan framkomma i idrottsämnet och hur det gestaltas utifrån informanternas erfarenheter, vilket kan ge svaret på frågeställningarna.

5.1. Etnicitet

Begreppet etnicitet kommer sällan som självständigt begrepp utan ställs ofta i kontext till grupp, bakgrund eller utseende, där det senare är mer förekommande i USA än i Sverige (Larsson, 2016). Normativt sett förekommer det ofta utseende-liknelser inom etniska grupper, vilket i sig är sammankopplat till arv, genom och fenotyp (den fysiska skepnaden som genom ger), men det är sällan som dessa biologiskt-orienterade liknelser eller skillnader mellan etniska grupper är av vikt för att definiera en etnisk grupp (Larsson, 2016).

Förekommande är dock hur etnicitet som begrepp gestaltas när det framträder som minoritet mot en rådande nationalitets identitet, exempelvis *svensk* eller *svenskhhet*.

En ansats är att etnicitet gestaltas i att minoritetsgrupper erhåller tendenser av ageranden eller benägenheter olikt den rådande majoritetskulturen. I sådan bemärkelse framställs etnicitet ur ett essentialistiskt perspektiv (Larsson, 2016) vilket då definieras utifrån olikheter och ageranden. I förhållande till Nationalencyklopedins (u.å) definition av etnicitet: ”identifikation med och känsla av tillhörighet till en etnisk grupp” definieras begreppet mer utifrån individens egen känsla och upplevelse. Ytterligare ett perspektiv är konstruktionismen, vilket talar utifrån den ontologiska ståndpunkten att verkligheten betraktas som socialt konstruerad (Bryman, 2018). Den konstruktionistiska ansatsen talar därmed för att etnicitet skapas när minoritetsgrupper möter en rådande majoritetskultur, där etnicitet måste förstås i dess specifika sociala sammanhang (Larsson, 2016). För undersökningen används begreppet etnicitet inte uteslutet utifrån en ensam ansats, utan används för att förstå flera förklaringar av hur mötet mellan minoritetskulturen och majoritetskulturen framställs av informanterna i studien.

5.2 Den mångkulturella parken

Den mångkulturella parken av Hans Ingvar Roth (1998) är en del av en skriftserie på uppdrag av Skolverket vilket beskriver metaforiskt hur dynamiken i ett mångkulturellt samhälle kan framställas utifrån inkluderingsarbete. Roth (1998) skildrar en mångkulturell arena genom att beskriva en park och dess aktiviteter som pågår i parken. Parken blir därav en metafor och ett pedagogiskt verktyg för att uttrycka en mångkulturell samhällsgemenskap. Utmärkande för parken är att den utgör ett avgränsat område som regelbundet besöks av människor med olika intressen. En del besökare rastar sina hundar i parken, andra besöker parkens kafeteria för att fika och samtala med varandra. Vissa parkbesökare ägnar sig åt aktiviteter som brännboll eller fotboll, medan andra besökare kommer till parken för att vila eller läsa en bok på någon av parkbänkarna. En del besökare ägnar sig åt en aktivitet i parken, samtidigt som andra besökare rör sig mellan flera olika aktiviteter.

Aktivitetserna talar för de olika smaker kulturer föredrar att engagera sig i eller utföra men kan också bero på den tillgänglighet eller möjlighet individer av olika etniciteter ges i samhället. Gemensamt för alla parkbesökare är att de finner ett intresse för parken som miljö, oavsett vilken eller vilka aktiviteter de ägnar sig åt. Enligt Roth (1998) skulle svenska skolan kunna ses som en mångkulturell park. Det motiveras utifrån att skolan utgör en gemensam arena där

alla möts för att studera olika typer av ämnen och ägna sig åt andra sociala aktiviteter på raster. Utbildningssektorn kan därav framställas som en park med olika aktörer och aktiviteter som strävar efter ömsesidig existens för dess parkbesökare. Hur existensen gestaltas framställs via två kontinuum som återspeglas utifrån två axlar: Integration – assimilation och samexistens – segregation.

För att definiera begreppen integration och assimilation tar vi stöd från Alba & Nee (1997; 2003) där integration utgår från likhet mellan grupper för a) möjligheter, rätt- och skyldigheter, b) social acceptans och c) grundläggande värderingar. Roth (1998) talar om att ge förutsättningar för att involvera olika kulturella grupper inom samhällsramen. Det betyder inte att man ska eftersträva att föra alla etniciteter till den majoritetskultur som utövas, men det betyder heller inte att man påtvingat måste överföra delar av majoritetskulturen till den etniska minoritetens aktivitetsområden. Att visa intresse för de skiljaktigheter som inte speglar den rådande normen är dock av vikt för att inbjuda förståelse till de kulturella olikheterna (Roth, 1998).

”I generella termer kan assimilation definieras som en minskning, och i slutet försvinnandet av en etnisk distinktion och dess kulturella och sociala skillnader som utrymmer denne.” (Alba & Nee, 1997, s. 863 [Egen översättning]). Definitionen förutsätter inte att en av grupperna måste vara den etniska majoriteten utan kan involvera minoritetsgrupper också, vilket skulle sammansmälta den etniska barriären med majoritetsgruppen och samtidigt förbli intakt. Enklare uttryckt betyder det att assimilation kan ske från båda håll där någon av grupperna närmar sig den andre. Assimilation syftar till att få individer i minoritetsgrupper att bli välfungerande i det rådande samhället de är en del av och inte att suddas ut minoritetskulturer, även om det i stor utsträckning blir konsekvensen (Alba & Nee, 1997).

Sammanfattningsvis går inkluderingsarbetet mot assimilation när grupperingar utefter olikheter är oförekommande eller att försök till nedtystning av etniska olikheter sker i undervisningen. I uppsatsen fall kan det ske när nedtoning eller ignorering av individens kultur och säregenhet gestaltas i idrottsundervisningen. När inkluderingsarbetet går mot integration framställs sig uttalade olikheter mellan majoritetskulturen och minoritetskulturen som ska framställas och fortleva med majoritetskulturen. I uppsatsens fall möts svensk och ukrainsk kultur där arbete för att belysa den ukrainska kulturen, som ett positivt bidrag till klassen eller undervisningen, förklarar rörelse mot integrerande inkluderingsarbete.

Samexistens och segregation uttrycker den distansering (eller närhet) mellan minoriteter och majoritetskulturen. Det inkluderar fysisk distansering och kulturell inkludering, vilket står för bevarandet av minoritetsgruppers kulturella olikheter jämt mot majoritetskulturen. Kortfattat kan segregation och samexistens förklaras som separerandet (segregation) eller närmandet (samexistens) av vissa grupper från eller till varandra. I uppsatsen förklaras grupperna av individer som tillhör minoritets- och majoritetskulturen.

Samhället i sin helhet lägger grunden för bland annat juridiska, ekonomiska, geografiska och sociala förutsättningar, vilket påverkar vilken riktning inkluderingsarbete sker mellan samexistens och segregation. Dock kan man inte utesluta att mötet i skolan och den gruppdynamik som gestaltas, eller den mån av utbildning som ges inverkar på riktningen av inkluderingsarbetet. Det ligger ingen grund för att säga att alla försök till integrering skulle generera samexistens eller att all form av assimilering leder till segregation. Riktningen en individ får identifieras därmed utifrån hur individen svarar på olika inkluderingsstrategier, eller konserverna idrottsämnet i helhet får på individen. Informanternas upplevelser av individens utanförskap eller gemenskap kan för uppsatsens ändamål förklara rörelse utmed axeln samexistens – segregation.

6. Metod

För att studera mötet mellan nyanlända ukrainska elever och idrottsundervisningen framstår idrottslärare med erfarenheter av mötet att vara gynnsamma informanter för uppsatsen. För att förstå mötet mellan människor, dess innebörd och möjligheter finns det fördelar med att undersöka genom en snävare, men djupare metod. Metoden för uppsatsen är därav av kvalitativ karaktär med en hermeneutisk ansats. Genom sex semistrukturerade intervjuer insamlades data för att sedan tematiskt analyseras med hjälp av Braun & Clarke's sex stegs guide till tematisk analys.

6.1 Forskningsdesign

I arbetet med att försöka besvara frågeställningen har en kvalitativ metod med hermeneutisk ansats använts då problemet kan tacklas genom att undersöka människors upplevelser, vilket Bryman (2018) menar ligger i linje med en kvalitativ forskningsstrategi. Enligt Runa Patel och Bo Davidsson har språket en central roll inom det hermeneutiska forskningsfältet. Enligt

Patel och Davidsson menar hermeneutiken att det är möjligt att skapa en förståelse för människor och deras livssituation genom att tolka hur dessa kommer till uttryck i det talade språket (Patel & Davidsson, 2019). Enligt Patel och Davidson är forskarens egen utgångspunkt, tolkning och förståelse av forskningsobjektet vid inledningen av studien en viktig del inom hermeneutiken. Vi talar i den här undersökningen utifrån konstruktivismen som ontologisk utgångspunkt vilket i motsats till objektivismen som präglas av statiskt och oförändbarhet talar konstruktivismen för att verkligheten betraktas som socialt konstruerad (Bryman, 2018). Därav finner vi det viktigt att förmedla våra tankar i processen för analys och bearbetning då det inte ligger statisk information i data, utan det är via tolkning av data som information framträder. Enligt hermeneutiken tar sig forskaren an det valda forskningsområdet med subjektivitet, något som enligt Patel och Davidsson ses som en tillgång inom hermeneutiken.

6.2 Urval

Enligt Patel och Davidsson är ett noga uttänkt urval av yttersta vikt för att lyckas genomföra den datainsamling som krävs för att besvara frågeställningen i studien (Patel & Davidsson, 2019). När det gäller vår studie var det därav av vikt för oss att komma i kontakt med lärare som undervisar en eller flera nyanlända Ukrainska elever i ämnet idrott och hälsa. För att minska spridningen åldrar på de undervisande eleverna valde vi att rikta in oss på lärare som arbetar på grundskolan vilket resulterade i att sex intervjuer genomfördes med behöriga lärare i ämnet idrott och hälsa som för tillfället undervisar minst en nyanländ ukrainsk elev.

Samtliga intervjuer varade i 40min-1h. Mängden intervjuer som genomfördes begränsades utifrån omfattningen av arbetet i förhållande till tid och tillgången på respondenter. Dock uppfattade vi att information av intresse repeterades utmed intervjuerna och karaktäriserade en informationsmättnad vilket är det vitala för att svara på forskningsfrågorna (Smith & Sparkes, 2016). Patel och Davidsson (2019) nämner kontakt med informanter som en del i förberedandet av en kvalitativ studie och att detta kan komma att vara tidskrävande för forskaren. Med detta i åtanke valde vi att tidigt söka informanter och initierade sökningen med att tillfråga personer i vår närhet gällande kontakter som skulle kunna vara lämpliga för att delta i vår studie. På så vis lyckades vi komma i kontakt med en informant. Vi valde även att genom kontakt med myndighet försöka få information kring vilka skolor i Stockholmsområdet som mottagit ukrainska nyanlända elever men när detta inte gav något resultat beslutade vi oss för att skicka en mejlförfrågan kring deltagande i studien till samtliga

grundskolor i Stockholms kommun. Detta resulterade i kontakt med ytterligare två informanter. Genom migrationsverkets hemsida kunde vi ta del av information kring vilka kommuner i Sverige som mottagit flest Ukrainska flyktingar och därefter mejlades grundskolor i dessa kommuner vilket resulterade i kontakt med de sista tre informanterna.

6.3 Datainsamling

Studiens syfte och frågeställning möjliggör för kvalitativa intervjuer som metod för datainsamling då informanternas uppfattningar, tankar och känslor är centrala för att lyckas besvara frågeställningen. I arbetet med datainsamling har därmed semistrukturerade intervjuer med utgångspunkt ur ett standardiserat frågeformulär genomförts med samtliga informanter. Patel och Davidsson (2019) lyfter att semistrukturerade intervjuer skapar en större frihet gällande eventuella följdfrågor som kan dyka upp under intervjutillfället. Vid intervjutillfället kan det uppstå situationer där informantens svar frångår forskarens förståelse eller tolkning av forskningsområdet vilket kan skapa ett behov av att ställa frågor som forskaren till en början inte förutspått skulle vara nödvändiga för att lyckas besvara frågeställningen i studien. Enligt Patel och Davidsson ger semistrukturerade intervjuer forskaren en större frihet i att frångå det standardiserade frågeformuläret om så anses nödvändigt (Patel & Davidsson, 2019). För att inte gå miste om information som kan vara angelägen för att lyckas besvara frågeställningen i vår studie valde vi därav att möjliggöra för att ställa följdfrågor vid intervjutillfällena.

I processen av att ta fram en intervjuguide stöttade vi oss på tidigare guide från en rapport av Språkcentrum (Schmidt et al., 2019) för att sedan vidareutveckla och omformulera frågorna för att bättre passa syftet med uppsatsen. Vidare testades frågorna i en pilotintervju med en medstudent, som efter samtalet också deltog i en diskussion för att ge feedback på samtalet och intervjuguiden. Detta syftade till vara väl förberedde inför intervjuerna vilket Smith & Sparkes (2016) menar utvecklar intervjukompetens och ger förutsättningar för bra intervjuer.

Vid de tillfällen som intervjuerna ägde rum genomfördes samtliga intervjuer via det digitala mötesrummet zoom. Anledningen till detta var delvis då vi hade begränsade möjligheter att resa till tre av informanterna som befann sig i övriga städer i Sverige än i Stockholmsområdet. De tre informanter som befann sig i Stockholmsområdet fick valmöjligheten att genomföra intervjun på en fysisk plats men samtliga valde att genomföra intervjuerna digitalt. I samband med alla intervjuer har auditivt material samlats in efter det att informanterna givit sitt

muntliga godkännande till detta. Att insamla auditivt material har varit en viktig del i arbetsprocessen för att säkerställa att ingen viktig information går förlorad vid transkriberingen av intervjuerna, samt att det möjliggjorde för oss att aktivt engagera oss i samtalen med informanten utan att samtidigt behöva föra anteckningar (Patel & Davidsson, 2019).

6.4 Analysmetod

Efter att transkriberingen av intervjuerna var genomförda påbörjades den tematiska analysen. Tematisk analys är en analysmetod som är flexibel i dess användning och kan i undersökningen ge insikt i lärares erfarenheter samt bidra till att se mönster för lärares ageranden kring integrationsarbete (Smith, & Sparkes, 2016). Framställda teman framkommer utifrån dess bidrag av meningsskapande mönster samt dess vikt att svara på undersökningens frågeställningar. Det ska inte förväxlas med att teman framkommer enbart ur dess frekvens eller kvantifierbarhet, vilket Braun & Clarke (2006) menar inte nödvändigtvis är det mest beskrivande av data för tematisk analys. Tematiseringsarbetets ansats är av latent karaktär, där data organiseras, sammanfattas och vidare undersöker underliggande mening än det som explicit har uttalats som bildar mönster i data (Braun & Clarke, 2006). Genom att undersöka underliggande mening, idéer, ideologier och antaganden kan vi närma oss en förståelse till hur integrationsarbete gestaltas på ett sätt eller ett annat vilket också betyder att tematiseringsarbetet i sig är tolkningsarbete och inte enbart en beskrivning av data (ibid.). För analys av data kommer vi följa Braun & Clarke (2006) steg-för-steg guide för tematisk analys. Fenomenet undersöktes därtill också utifrån det teoretiska ramverket där begreppen etnicitet och mångkultur blir utgångspunkten för analysen.

Att bekanta sig med materialet står som första steg i den tematiska analysen. För att fördjupa sig i materialet och utforska möjliga innebörder, meningar och mönster, lästes hela data igenom ett flertal gånger innan kodningen påbörjades, vilket Braun & Clarke (2006) framställer som viktigt då idéer för generella mönster framträder i processen att skapa sig en överblick av all data. Kodningen påbörjades efter att generella idéer och innehåll hade diskuterats. Generella idéer som framkom var: A) Hur mycket framställer lärarna att elevens förutsättningar att lyckas ligger i individens själv eller i omgivande faktorer. B) Finner lärare det viktigt att veta elevens erfarenheter och bakgrund sen tidigare, och vilka strategier presenterar de i att söka sådan information? C) Vilka saker framställde lärarna i enhetlighet med varandra? D) Vilka styrkor och svagheter beskrev lärarna att ämnet idrott och hälsa har i

mötet med nyanlända elever? E) Kan man tyda en riktning på inkluderingsarbetet (utifrån integration – assimilation, samexistens – segregation) för de nyanlända utifrån lärarnas beskrivningar av arbetet med nyanlända? Kodningen genomfördes genom att åter läsa igenom transkriberingarna och med fåtal ord beskriva de stycken, vad som framträder i dem och i vilken kontext de framställs inom. I texterna framträdde vissa återkommande punkter, som vi skrev ned separat och färgmarkerade. Färgmarkeringen använde vi sedan att i kopior av transkriberingarna, markera stycken som innehöll de potentiellt intressanta punkter med den färg vi tillgivit den, vilket är en föreslagen metod för att organisera sin analys vid manuell kodning menar Braun & Clarke (2006).

Fortsättningsvis korrekturläste och reviderade vi varandras kodning för att sedan kategorisera materialet i teman. Processen skedde genom att klippa ut koderna och placera dem det tillhörande temat på en vägg för att få en överblick på arbetet. Koder som innehöll intresse men som var svårt att tematisera behöll vi i en övrig kategori tills vidare. Utifrån den nya organiseringen skapade vi sedan en tematisk karta på en whiteboard vilket föreslås av Braun & Clarke (2006) under arbetet i fas tre för tematisk analys. Den tematiska kartan bidrog med att ge oss insikt i vilka delar som var huvudsakliga teman och vilka som var bidragande faktorer för teman. Det är först under denna del av analysen som vi reviderade vissa extrakt, från en övergripande bred kodning till en snävare. Samtidigt framkom det att vissa extrakt passade i flera teman, exempelvis var två extrakt kodade för temat *Idrott och hälsa ska ge rörelsegädje* föll sig i stället hamna i temat *Styrkor och svagheter med idrott och hälsa* då det blivit en tydligare distinktion av teman. Slutligen analyserades teman en sista gång utifrån den teoretiska bakgrunden där dess relevans i att besvara frågeställningen avgjorde om temat skulle redovisas. De relevanta teman som kvarstod blev teman som avslutningsvis presenteras i resultatredovisningen.

6.5 Etiska ställningstaganden och överväganden

För att möjliggöra en öppen, autentiskt präglad dialog med respondenterna skapades en handlingsplan för vilken information respondenterna skulle bli delgivna innan intervjuerna. Diskussionen mellan oss författare behandlade respondentens utsatthet under intervjun, men också efter intervjun, exempelvis datainnehåll som är spårbar till respondentens identitet. Att förstå hur maktstrukturer inverkar på informanter är av etisk vikt menar Smith & Sparkes (2016) men kan dessutom tillföra bättre intervjuklimat. Från diskussionen skapades ett underlag där information som respondenten ska delges för att möjliggöra autentisk och öppen

delaktighet i syfte att 1) skapa ett etiskt präglat arbete och 2) för att möjliggöra en god intervjukontext.

Ett etiskt förhållningssätt gentemot informanterna under arbetet med studien har verkställts genom tillämpande av fyra forskningsetiska principer med utgångspunkt från humanistiska och samhällsvetenskapliga forskarrådet. Den första principen behandlar informationskrav, alltså att informanterna ska delges information gällande studiens frågeställningar och syfte. Delgivandet av information ska ske innan informanterna ges möjlighet att samtycka till deltagande. Den andra principen rör samtyckeskrav och innebär att alla informanter deltar frivilligt genom alla delar av studien, samt att de vid vilket skede som helst i studien kan välja att avbryta sin medverkan utan att ange en anledning till detta. Tredje principen innebär att forskare bör agera konfidentiellt under studien. Information gällande informanternas identitet och liknande får därmed inte diskuteras eller utelämnas till någon utomstående för studien. Den fjärde och sista principen berör nyttjande och innebär därmed att den information som delges av informanterna i studien endast har som ändamål att besvara studiens syfte och frågeställning (Vetenskapsrådet, 2017).

Ovanstående fyra forskningsetiska principer har genomsyrat arbetet av studien. Innan genomförda intervjuer har samtliga informanter fått ta del av en information- och samtyckesblankett. I information- och samtyckesblanketten har informanterna delgivits skriftlig information som behandlar studiens syfte och frågeställningar, vilken roll de förväntas ha i studien, samt att deltagande är frivilligt genom studiens alla skeden. Informanterna har även informerats kring deras möjlighet att när som helst dra tillbaka sitt samtycke till medverkan utan att behöva ange en anledning. I Information och samtyckesblanketten framgår även information som rör behandling av informanternas personuppgifter under studiens gång (se Bilaga 3). Informanterna har därefter givit skriftligt samtycke för medverkan i studien.

Vid varje intervjutillfälle har informanterna delgivits muntlig information gällande studiens syfte, samt informantens rättigheter under studiens gång i enlighet med information- och samtyckesblanketten. Informanten har därefter givits möjlighet att ställa eventuella frågor gällande studien innan hen ger sitt muntliga samtycke för medverkan i studien. För att lyckas säkerställa att information gällande informanterna hanteras konfidentiellt har samtliga medverkande i studien tilldelats påhittade namn i såväl empiriskt material som i

redovisningen av resultatet av studien. Annan information som på annat sätt kan härleda till informanternas identitet som framkommit i intervjuer har utelämnats vid transkribering av intervjumaterialet.

7. Resultat

Nedan redogörs en kortfattad informantpresentation för att hjälpa läsaren kontextualisera informanten samt resultatredovisning. Resultatredovisningen är indelad i fem områden av intresse för att ge inblick i mötet mellan nyanlända ukrainska elever och idrottsundervisningen. Idrottsämnets möjligheter och begränsningar framträder två områden: styrkor och utmaningar med idrott och hälsa. Realiseringen av inkluderingsarbete framträder utifrån lärarnas anpassningar för elevgrupperingar och kunskaper lärarna erhöll om de nyanlända ukrainska eleverna. Nyckelaspekter av inkluderingsarbete förtydligas och sammanfattas i slutet på resultatredovisningen.

7.1 Informantpresentation

Nedan ges en kort redogörelse för informanternas bakgrund och arbete. Detta då informationen kan vara av intresse för att som läsare kunna ta del av resultatredovisningen. I enlighet med etiska aspekter som lyfts tidigare i studien har informanterna givits andra namn än deras riktiga vid resultatredovisningen. Samtliga informanter som intervjuats för studien innehar en lärarexamen och är behöriga lärare inom ämnet idrott och hälsa.

Intervju 1 – Annika arbetar som ensam idrottslärare på en skola i Stockholmsområdet. Hon undervisar för tillfället tolv klasser i ämnet idrott och hälsa. Sedan i höst undervisar Annika 10 nyanlända ukrainska elever fördelat på två klasser.

Intervju 2 – Sara arbetar tillsammans med tre andra idrottslärare på en skola i södra Sverige. Hon undervisar åtta klasser i årskurs två, tre och fem. För tillfället har hon en nyanländ ukrainsk elev som går i årskurs fem.

Intervju 3 – Tove arbetar med förskola upp till årskurs sex med 12 klasser i Stockholmsområdet och har undervisat i fem år som idrottslärare. På skolan arbetar hon för tillfället ensam med idrottsundervisningen och är osäker på antalet nyanlända ukrainska elever men att det finns minst två individer.

Intervju 4 – Joakim har arbetat i 18 månader på en skola med fem andra idrottslärare i södra Sverige. Han undervisar i fem klasser mellan årskurs sex och nio och undervisar tre nyanlända ukrainska elever.

Intervju 5 – Albin arbetar med två idrottslärarkollegor och undervisar nio klasser i årskurserna ett till nio på en skola i södra Stockholm. I idrottsundervisningen går åtta ukrainska nyanlända elever varpå Albin undervisar sex.

Intervju 6 – Jimmy arbetar på en högstadieskola i södra Sverige tillsammans med tre andra idrottslärare. Han undervisar 7 klasser från grundskolan, särskolan och träningskolan. För tillfället har han en nyanländ ukrainsk elev som går i årskurs sju.

7.2 Resultatredovisning

I resultatredovisningen redogörs framställda teman utifrån den tematiska analysen som exemplifieras med citat från de berörda intervjuerna.

7.2.1 Styrkor med idrott och hälsa

Vid intervjufrågor kring vilka möjligheter som idrottslärare framställer i ämnet idrott och hälsa gällande undervisning av Ukrainska nyanlända framträder en enhetlig bild hos samtliga informanter som deltagit vid intervju. Först och främst nämns möjligheten att skapa förståelse hos eleverna genom praktiska demonstrationer vid idrott och hälsa undervisningen. På så vis beskriver lärarna att de kan arbeta runt språkbarriären som annars är en stor utmaning när det gäller undervisning av nyanlända elever. Jimmy uttrycker följande gällande detta: *Ja de allra största möjligheterna är att allt vi kan göra teoretiskt kan vi också visa praktiskt. Om det så handlar om dynamiska övningar eller om kost, vi kan ju alltid visa med bilder eller praktiskt.* (Jimmy). Även Joakim nämner att det finns goda möjligheter för de nyanlända Ukrainska eleverna att kunna delta på idrotten på grund av att språket inte nödvändigtvis behöver vara en förutsättning för att göra sig förstådd eller för att förstå sammanhanget på idrott och hälsa lektionerna. Han uttrycker följande: *Möjligheterna och styrkorna är sammanhang. Att man kan delta och samarbeta utan att kunna samma språk. Du kan bygga en grupp och en grupptillhörighet genom olika samarbetsövningar, genom spel, lekar och sporter utan att nödvändigtvis behöva prata med varandra.* (Joakim). I vår intervju med Tove jämför hon undervisningen i idrott och hälsa med undervisningen i andra ämnen och beskriver då att hon

upplever att undervisningen i idrott och hälsa ger större möjlighet till frihet för eleverna att delta. Hon uttrycker att det blir mindre krav på förkunskaper då hon beskriver att:

För att jag kan känna att här får de uttrycka sig på ett sätt som de kanske inte har möjlighet att göra någon annanstans. Det är inte viktigt i fall man kan läsa eller skriva när man är här, utan det är lite friare att vara på samma, på allas nivå liksom. (Tove)

Samtliga lärare som deltagit vid intervju nämner även att undervisningen i idrott och hälsa möjliggör för skapandet av ett socialt samspel och inkludering genom aktiviteter som kräver mycket samarbete och interaktion mellan eleverna. Albin nämner följande gällande detta:

Ja men det vi gör kan vara mer interagerande mellan elev och elev, medan möjligtvis ett annat ämne i ett klassrum. Om man nu tar bild exempelvis, där kanske det inte är lika mycket samarbete. Inte lika mycket fokus på att interagera med andra utan mer fokus på jag och det som jag ska bli bättre på.
(Albin)

I intervjun med Joakim nämner han en upplevelse av att de aktiviteter som genomförs vid undervisningen i idrott och hälsa har en sammansvetsande effekt hos gruppen då han uttrycker *Jag talar bara för mig själv nu men ni två kanske är beredda att skriva under på det här att om man ska göra teambuilding av något slag så ska vi göra fysiska aktiviteter av något slag, fysiska lekar.* (Joakim). Även Annika uttrycker liknande tankar gällande effekten av de aktiviteter som utförs på idrotten då hon nämner följande:

Ja jag tror på det här med regler och lekar. Det som vissa bara tänker att ”jaha men på idrotten bara leker man” men i mina ögon så tränar man sig på att bli samhällsmedborgare. Man tränar sig på att samspela och samvara med andra.
(Annika)

Annika nämner även att det sociala samspelet på idrotten kan vara en utmaning och att det stundtals kan bidra till meningsskiljaktigheter och grupperingar bland eleverna när missförstånd uppstår. Hon önskar därav att det stundtals hade funnits ett större stöd på idrotten som kan vara till hjälp gällande språket så att hon kan försäkra sig att de nyanlända

Ukrainska elever har förstått innebörden av aktiviteten som ska genomföras. Hon uttrycker följande vid intervjutillfället:

Men sen tycker jag också att i mitt ämne idrott... Alltså barnen får ju studiehandledning kan man säga. Det har man några timmar i veckan. Den personen sätter man in på, ja men ni vet de här grejerna som är ”viktiga”, matte och så vidare. Medan jag kan uppleva det som att det är hos oss på idrotten som det skapas sociala ... Alltså vi tränar ju på socialt samspel på idrotten. När man då inte förstår reglerna och därför inte följer reglerna då tappar de andra eleverna tillslut tålamodet och börjar skälla på de här stackarna. Tillslut får de nog och så börjar man prata med nävarna istället för att man har inte språket och sen tycker alla att den är dum för den slåss och så är cirkusen igång. Jag kan tycka att den här resursen skulle vara grym att både ha på raster och på idrotten. Så att man får till det sociala samspelet. (Annika).

7.2.2 Utmaningar med idrott och hälsa

När det gäller vilka utmaningar som lärarna upplever när det kommer till undervisningen av nyanlända från Ukraina i idrott och hälsa nämner tre av sex intervjuade lärare att det finns ett stort behov av att lyckas skapa en trygg lärmiljö. Delvis nämner de intervjuade lärarna att detta inte endast är unikt för nyanlända utan att det är något som är viktigt för en lyckad undervisning i idrott och hälsa för alla elever. De delger att det i idrottshallen blir tydligt vem som behärskar aktiviteten som ska genomföras och vilka som inte gör det på ett annat sätt än i klassrummet. Detta då eleverna observerar varandra och ser hur de rör sig, om de lyckas eller om de förstått alla regler och innebörden av aktiviteten. Sara uttrycker följande gällande detta:

Det beror lite på hur man lägger upp sin undervisning. Jag tycker att idrottsämnet kan. Det kan absolut vara ett tillhåll för. Liksom att ja men för att eleverna ska må dåligt. Bara att vistas i ett omklädningsrum kan ju vara ganska så blottande och jobbigt för vissa elever och då har inte ens lektionen startat. (Sara)

Hon fortsätter att beskriva hur hon i sin undervisning arbetar för att motverka att elever ska uppleva idrottsundervisningen som blottande och jobbig genom att hon försöker ta till en del anpassningar som exempelvis minimerar risken för iakttagande hos eleverna. Gällande detta uttrycker hon följande:

Och be någon visa inför hela klassen om man vet att denna eleven kommer inte få över serven över nätet. Det finns ju ingen anledning, jag ser ingen anledning alls att göra det. Däremot får man kanske, träna dem en och en för då ligger fokus på dem ensamma och man glömmer bort att titta på om de andra missar eller inte. (Sara)

Även Tove uppger i sin intervju att hon arbetar på liknande sett när hon undervisar. Hon nämner följande:

Självklart finns det alltid de som är starkare eller bättre på att springa eller kasta eller sådana saker. Men det jag jobbar med egentligen, är ju just det där att man aldrig ska känna sig riktigt dålig utan att verkligen anpassa då att. Ja men: gör du det så är det jättebra för att du gör det. Inte för att jag gör någonting annat, för jag kanske har tränat på det här jättelänge så det är klart att jag kan snurra runt i ringarna. (Tove)

I intervjun med Annika delger även hon vikten av att skapa trygghet i idrottshallen. Delvis menar hon att detta är viktigt för alla elever men hon nämner även att hon tror att det kan vara av extra vikt för nyanlända elever då hon uttrycker följande:

Jo men både för de nyanlända men också generellt. Hos oss presterar man ju med kroppen och då är det viktigt med en miljö där det känns tryggt att prestera med kroppen. Kommer man som ny in i en grupp där man inte heller förstår språket då är man redan otrygg från början. Så då gäller det verkligen att tänka till. (Annika)

En annan sak som dyker upp vid samtliga intervjutillfällen kopplat till utmaningar är elevernas språkkunskaper. Samtliga lärare delger att det faktum att de nyanlända eleverna kan lite eller ingen svenska har krävt en del anpassningar i undervisningen. De anpassningar som beskrivs är att de tagit hjälp av olika översättningsverktyg för att kunna översätta från svenska till ukrainska eller ryska men även att de tagit hjälp av bildstöd och film i undervisningen. Tre av lärarna beskriver även att eleverna de undervisar är duktiga på engelska och att de därav har ett gemensamt språk de kan kommunicera med varandra på. Andra anpassningar såsom att ta hjälp av annan personal för att kunna förklara lite extra samt ämnesöverskridande arbete med teoretiska uppgifter i idrotten via ämnet svenska som andraspråk har också uppkommit i intervjuerna. Tre av sex lärare nämner även att de tillämpat ett pedagogiskt

övervägande gällande vilken typ av information, samt hur mycket information som de nyanlända Ukrainska eleverna behöver ta del av. Sara uttrycker i intervjun att hon upplever att tiden inte alltid räcker till för att föra en utförlig genomgång på både svenska och engelska då det blir mycket information för eleverna att ta in och att hon därav behöver vara selektiv kring vilken information hon delger sin nyanlända elev från Ukraina. Hon uttrycker följande:

Men sen så får jag ofta ge samma information till den eleven, fast på engelska då. Då får jag kanske ändå tänka på vad jag säger och sådär. För i början blev det som att jag liksom bara försökte översätta allt jag sa, men jag kände att oj, det blir jättemycket information. Jag måste korta ner. Hen behöver inte veta alla de detaljerna utan bara kort och koncist: vad är det vi ska göra nu. (Sara)

Även Albin och Joakim lyfter att det inte alltid är praktiskt genomförbart att de nyanlända Ukrainska eleverna får samma information vid undervisningen. De menar istället att de viktigaste just nu är att de kan delta i undervisningen och att vissa diskussioner får vänta istället. Joakim uttrycker följande gällande detta:

Men sen när det gäller genomgångar och kanske att kommunicera varför man ska göra ett visst innehåll, exempelvis dans, då brister det. Att göra det genom google translate är skit. Det är komplext att förklara det för en elev som bott i Sverige hela sitt liv så att ta det via google translate till Ryska är inte lätt. Så det är till och med så att man bortser från det. Att det är inte viktigt att de förstår det här och nu utan nu bara gör vi såhär och så tar vi diskussionen om ett år i så fall. (Joakim)

Albin har liknande tankar då han uttrycker att:

Oavsett vilket annat land de kommer ifrån så har alla olika kunskaper i engelska och om de inte har så bra kunskaper måste vi ju ta hjälp av studievägledare. Generellt sett så när man kommer som nyanländ börjar man i introklass. Då är inte det primära målet att eleven ska få betyg direkt, utan det är att man ska hamna i ett socialt sammanhang, interagera med svenska barn som pratar svenska och där blir liksom steg ett. Att få med sig teoretiska kunskaper i idrottsämnet nästa steg. (Albin).

Joakim och Albin nämner även att de nyanlända ukrainska eleverna stundtals får öva sig på svenska eller gå tillbaka till introklassen om de behöver ha någon längre teoretiskt

genomgång i undervisningen. Anledningen till detta är att de inte anser det gynnar eleverna någonting att ta del av en genomgång som de inte förstår och att de därav i stället blir prioriterat att försöka lära sig det svenska språket så att de kan delta vid teoretiska genomgångar längre fram. De beskriver även att detta inte upplevs särskilt problematiskt då mycket av undervisningens innehåll i de lägre åldrarna innefattar aktivitet och rörelse på lektionstid. De beskriver att undervisningen i högre årskurser än låg- och mellanstadiet kräver mer teoretiska kunskaper och att det därav är möjligt för de ukrainska eleverna att i hög utsträckning delta vid de flesta lektionerna utan större svårigheter i de yngre årskurserna.

7.2.3 Gruppering och inkludering

Lärarna beskriver stora olikheter i hur de nyanlända ukrainska eleverna ingår i klassers gruppdynamik och tillskriver språket och andra kulturella skillnader som faktorer för gestaltningen av grupperingar. Att det skapas grupperingar i klasserna med de nyanlända ukrainska elever är någonting som Annika inte känner igen sedan tidigare då hon undervisat nyanlända elever. Hennes upplevelse är att detta beror på att skolan hon jobbar på har tagit emot många nyanlända ukrainska elever samtidigt och att det därav blir svårare att få dessa elever integrerade med resten av klassen. Hon uttrycker följande gällande detta vid intervjutillfället:

Alltså det som jag tycker mig ha sett är att förut när det kom någon enstaka... alltså så här ska jag säga, hyfsat ofta blir det så här att när man inte förstår språket då förstår man inte regler och då blir det lite klurigare med socialt samspel. Men jag upplever det som att det har gått fortare för dom att komma in medan nu, om jag tar min ena sexa som exempel. Där har jag fem stycken elever från Ukraina och där har det blivit att de tyr sig till varandra och pratar med varandra och då blir det inte riktigt samma...Det låter kanske hårt men de blir inte tvingade till samma integration med gruppen och språket och dom här grejerna och tyvärr tycker jag att jag ser att de blir lite att dom hamnar utanför. Det blir deras grupp och det blir resten av gruppen och det har jag sett i två klasser eftersom det är två klasser som jag har där det är så att det har hamnat väldigt många i samma. Jag ser samma sak i båda klasserna. (Annika)

I vår intervju med Tove får vi även ta del av hur grupperingar skapas och blir synliga i idrottsundervisningen. Precis som Annika, nämner även hon språket som en orsak till att grupperingar skapas, men hon påpekar även att etnicitet och kultur spelar en stor roll i

skapandet av olika grupper i en klass. Under intervjun beskriver Tove skolan hon arbetar på som en mångkulturell skola där de ofta tar emot nyanlända elever från olika delar av världen. Hon beskriver då att det är lätt att tro att etnicitet och kultur inte ska spela så stor roll bland eleverna i skolan men hon upplever det som tydligt att det gör det. I klassen hon undervisar är en nyanländ ukrainsk elev placerad och hon delger en bild av att eleven ofta hamnar lite utanför grupperingarna. I intervjun nämner hon följande:

Ja alltså som sagt, hen har varit här sedan februari. Alltså Kungstadsskolan är en mångkulturell skola så då sticker hen ut. För att de har inte samma etniska bakgrund. Vi har många från Somalia och många som har arabiska som modersmål som sticker ut lite liksom, bara där. Men till en början så var de väldigt snälla mot hen och tog hand om hen jättemycket. Till att nu så kan jag känna att hen får skulden för det mesta liksom. Hen sticker ut på så sätt att jag tror inte riktigt hen vet hur hen ska vara i gruppen. Det är ett ganska hårt klimat och min känsla är att hen kanske inte är van att ha det hårda klimatet vilket gör att hen då måste spela lite någon form av pajas för att hen ser att de andra gör det eller att de andra betar sig på ett speciellt sätt. (Tove)

Joakim undervisar även han en nyanländ ukrainsk elev i årskurs sju som är ensam nyanländ från Ukraina i klassen. Han har även två elever som går i samma klass i årskurs sex som är nyanlända från Ukraina. Han upplever, till skillnad från Tove men i likhet med Annika, att eleven i årskurs sju är mer integrerad i klassen medan eleverna i årskurs sex tyr sig till varandra och håller sig undan från de resterande eleverna i klassen. Joakim uttrycker följande gällande detta:

Sen hen i sjuan. Där är den stora skillnaden att hen är ensam i klassen, vilket har inneburit att klasskompisarna har tagit hand om hen mer än vad klasskompisarna i sexan har. De i sexan har varandra och de umgås med varandra och kommunicerar med varandra och finner sig ganska bra i det. Men hen i sjuan blir ganska ensam. Det är en klass där det har kommit ungefär tio nya elever i årkurs sju av totalt 23. Så dom har tagit hand om hen på ett helt annat sätt, framförallt socialt. Hens svenska och engelska är väl någonstans i mitten av de här tre eleverna. Hen är lite mer integrerad socialt bland de svenska eleverna. (Joakim).

Joakim delger även att han framför allt upplever detta utanför undervisningen då han som lärare inte själv kan vara med och styra över gruppindelningen och vilka dessa två elever kan umgås och samarbeta med så som han kan göra i undervisningen. Joakim berättar att han upplever social kompetens som en viktig egenskap för att möjliggöra en miljö där eleverna integreras, oavsett om det rör sig om enstaka elev eller flertalet. Vid intervjutillfället beskriver han sina tankar gällande detta på följande sätt:

Läsa in sociala mönster. Hur fungerar gruppdynamiken? Det är ju inte ovanligt, särskilt om man är en elev som den eleven i årskurs sju som är ensam, att när man bildar lag och grupper i olika lekar på idrotten så sätter man hen i en grupp där man vet att hen passar bra ihop med den här eleven eller att den här eleven är intresserad av att förklara lite extra för hen på lektionen. (Joakim)

Joakim delger en bild att undervisningen i idrott och hälsa inte per automatik är bidragande till integration för nyanlända elever. Han menar att det kan te sig så men att det också kräver anpassningar och eftertanke hos honom som lärare, det sker inte endast av en slump. Denna uppfattning delas av två andra lärare som intervjuats i studien. Sara, som har en nyanländ elev från Ukraina, beskriver eleven som väl omhändertagen av klassen. Enligt Sara deltar hen alltid vid undervisningen och Sara upplever inte att hen är utanför i klassen. Däremot beskriver hon hur bristen på språkkunskaper ibland kan bidra till ett utanförskap och att detta kräver eftertanke hos henne vid gruppindelning i undervisningen. Hon nämner att *Det innebär det ju en viss problematik för så fort dem börjar prata på svenska så försvinner ju hen så klart ur diskussionen. Så då får jag vara väldigt vaksam med vilken grupp jag sätter hen vid.* (Sara). Detta står i likhet med hur Annika uttrycker sig i sin intervju då hon blir tillfrågad vilka anpassningar hon tillämpat i undervisningen i och med att det börjar nyanlända ukrainska elever i klassen. Hon nämner då att:

Nej jag har inte ändrat så mycket i själva upplägget gällande vad vi gör för något, däremot försöker jag jobba mer tillsammans i upplägget på lektionerna. Att man får lösa uppgifter tillsammans. Då försöker jag splittra lite på eleverna som tyr sig till varandra. Det låter lite hårt men det är för deras egen skull, så att de ska komma in bättre i gruppen. (Annika)

7.2.4 Lärarnas insikt i elevernas bakgrund

Vid intervjufrågor gällande vilken information lärarna fått gällande de nyanlända elevernas flykt till Sverige bidrar informanterna med en enhetlig bild då samtliga lärare som intervjuats delger att de inte har särskilt mycket vetskap kring de nyanlända elevernas bakgrund eller deras flykt hit till Sverige. De lärare som deltagit i studien beskriver att de inte sker någon typ av överlämning när en nyanländ elev ska introduceras i klassen. De beskriver i stället att den vetskap de har kring elevernas bakgrund har uppkommit genom relationsbyggande med eleven själv eller genom att den intervjuade läraren uppsökt annan skolpersonal som har mer information gällande elevens bakgrund och vistelse i Sverige. Fyra av sex intervjuade lärare upplever att tiden med eleverna är begränsad och att detta är en påverkansfaktor som gör det svårt att ta del av de nyanlända elevernas bakgrund och upplevelser i och med flykten till Sverige. Annika beskriver följande i sin intervju:

Vet du vad? Det här tycker jag känns helt hemskt att säga men jag vet faktiskt inte så mycket om det. Jag har inte haft så mycket möjligheter att kunna ta reda på det. I och med att det är så pass många som har kommit på en och samma gång så blir det tyvärr så att man blir helt upptagen med allt det här praktiska. Hur ska jag få de att förstå rent språkligt? Hur ska jag få alla med på lektionen? Sen kan jag önska att jag fick möjligheten. (Annika)

Annika beskriver alltså att hon gärna hade vetat mer om elevernas bakgrund. Detta är någonting som även Albin tar upp i sin intervju då han blir tillfrågad en fråga gällande vilka tips han skulle vilja ge sig själv vid mottagandet av de nyanlända ukrainska eleverna om han kunde spola tillbaka tiden. Han svarar då att *Tipset jag skulle ge mig i början skulle vara att jag skulle söka upp introlärarna, kanske lite mer. Och lite mer bakgrundsinformation om eleverna. Vilka områden kommer de ifrån i Ukraina. Har de varit, vad de liksom fått uppleva.* (Albin). Vid intervjuer med tre andra lärare uppkommer en delvis liknande bild som Albin och Annika beskriver gällande liten vetskap kring elevernas bakgrund men även upplevelsen av att tiden med eleverna inte är tillräcklig. Däremot framkommer en annan syn kring önskan att veta mer om elevernas bakgrund eller inte. Jimmy uttrycker att han skulle vilja veta mer om elevens bakgrund men att detta också är ett ansvar som han delar med annan skolpersonal på skolan. Han delger att han upplever det som viktigt att eleven känner sig trygg i att delge information gällande sin bakgrund till någon vuxen men att detta inte nödvändigtvis behöver vara honom som idrottslärare. I Intervjun delger han följande:

Jag resonerar så att det finns elever som tyr sig till mig som person och så är det överallt. Vissa personer fungerar man bättre med i en relation och andra fungerar man sämre med och så är det bara. De eleverna som tyr sig till mig är det självklart att man tar sig den tiden för att bemöta det men annars kan jag inte anse mig ha den tiden att "Ah nu måste jag sätta mig med den här eleven för att jag tror att hen kanske kommer från en bakgrund där det finns något djupare bekymmer". Då måste jag istället låta andra vuxna på skolan som har en bättre kontakt med eleven lösa detta. Självklart ska vi göra allt för att få en bra relation med eleven men med det sagt är det kanske mer rimligt att en mentor eller kurator eller någon annan vuxen, städpersonal, vem som helst det spelar ingen roll men någon där det redan finns en stark relation. För om jag skulle göra det då skulle jag ha 160 samtal i veckan som jag inte har tid med. Men man skulle ju vilja absolut. (Jimmy).

Även Joakim delger en liknande syn på detta då han beskriver följande i sin intervju:

Det kanske är typiskt svenskt men man ställer inga specifika frågor. I alla fall inte skolpersonalen. Jag har resonerat som så att jag är inte här för att ställa frågor kring hur deras flykt har varit utan jag är här för att skolan på något sätt är en frizon och en trygghetsplats och att de ska få försöka vara det i så stor utsträckning som möjligt. Att bemöta de här killarna med empati på ett ödmjukt sätt så att de känner att den svenska skolan är fantastisk och att det finns en trygghet där. Jag är bara en ämneslärare så egentligen ska jag bara undervisa i mitt ämne men på något sätt blir man en mentor. Jag är mentor för en av eleverna och då handlar det om att finns där som en vuxen. (Joakim).

När det gäller frågor kring lärarnas upplevelse av de nyanlände ukrainska elevernas idrottsundervisning i Ukraina nämner de intervjuade lärarna att de inte har mycket kunskap kring detta men att de kan se på eleverna om de är vana vid de aktiviteter som genomförs eller inte. Samtliga lärare som intervjuats delger att de inte ser någon större skillnad mellan de nyanlända ukrainska elevernas kunskaper i idrott och hälsa jämfört med de svenska elevernas kunskaper i ämnet. Något som däremot sticker ut i samtliga intervjuer är kravet läroplanen stället på simkunskaper. Tre av sex lärare nämner att de genomfört simning med de nyanlända ukrainska eleverna och beskriver då att de saknar de kunskaper som krävs för att bedömas som simkunniga. Joakim delger följande gällande detta:

Ja där är simningen central. I övrigt så klarar alla tre elever ämnesinnehållet okej än så länge. Vi har inte haft så mycket teoretiska delar än så länge så då får man i så fall ta sig en funderare. Eleverna i sexan är väldigt svaga i simning och har förmodligen haft väldigt lite just simning men de har vattenvana genom att ha badat i pool. (Joakim).

Albin delger en liknande bild i sin intervju då han nämner följande:

Rörelsekultur ska jag nog inte säga att det skiljer sig så mycket. Utan spel, lek och alltifrån gymnastik till simning. Jag skulle säga att det ganska jämn, ganska jämbördigt, kanske minus simning då förstås. Vi har precis nu haft simmomentet här. Och där har kunskaperna varit lägre än svenska elever. Men i övrigt ungefär samma. (Albin).

De andra tre lärarna har inte genomfört simundervisningen ännu med de ukrainska eleverna men de nämner ändå simundervisningen som ett potentiellt problem för att eleverna ska klara bedömningen i idrott och hälsa. Tove, som berättar att hon är van att undervisa nyanlända elever från olika delar av världen, nämner att simundervisningen ofta är en utmaning för nyanlända elever. Hon menar att hon tror att simundervisningen är något väldigt speciellt för svensk idrott och hälsa undervisning och att det kan vara en anledning till att så många nyanlända elever har svårigheter med detta.

7.2.5 Sammanfattning inkluderingsarbete

Nedan redovisas de identifierade nyckelaspekterna för inkluderingsarbetet som utgår i det teoretiska ramverket (se 5. Begrepp, teorier och modeller).

En av de styrkor som lärarna beskriver ämnet idrott och hälsa innehar, är möjligheten till socialt interagerande (se 8.2.1 Styrkor med idrott och hälsa). Sammankopplat med lärarnas insikter i de nyanlända elevernas erfarenheter och kultur, vilket framställs som ytliga utifrån 8.2.3 *Lärares insikter i elevernas bakgrund* där samtliga informanter beskriver sig ha låg insikt i elevernas bakgrund. Beskrivande visar citat från Annika och Joakim när de blev tillfrågade att beskriva vad de visste om elevens erfarenheter att fly Ukraina. Annika nämner i intervjun att *Det här tycker jag känns helt hemskt att säga men jag vet faktiskt inte så mycket om det*. Även Joakim uttrycker liknande:

Jag har resonerat som så att jag är inte här för att ställa frågor kring hur deras flykt har varit utan jag är här för att skolan på något sätt är en frizon och en trygghetsplats och att de ska få försöka vara det i så stor utsträckning som möjligt. (Joakim)

Den låga insikten lärarna visar i elevernas erfarenheter och bakgrund begränsar lärarnas möjligheter att belysa minoritetskulturen, eftersom det inte finns kunskap om denna hos lärarna. Tillsammans med det sociala interagerande som tar plats i idrottsundervisningen gestaltas inkluderingsarbetet av assimilerande karaktär i det exemplifierande scenariot.

Lärarna framställer stora olikheter i hur de ukrainska nyanlända eleverna inkluderats i klasserna. Språket och andra etniska skillnader tillskrivs som faktorerna för hur eleverna grupperar sig. Klasser som fått tillskott av en nyanländ elev framställs delvis som integrerade men att de ändå upplever ett visst utanförskap (se Joakims och Sara i 8.2.3 Gruppering och inkludering). Dynamiken beskrivs annorlunda i mångkulturella klasser där europeisk etnicitet är underrepresenterat, där har de ensamma tillskottet av ukrainsk elev inte visat sig inkluderande, utan mer komplex och svårorienterad i förhållande till en klass med en ensamt rådande majoritetskultur (se Tove i 8.2.3 Gruppering och inkludering). I de klasser som fått tillskott av flertalet nyanlända ukrainska elever beskriver lärarna en segregande gruppering, där de nya eleverna tyr sig till varandra och i mindre utsträckning interagerar med övriga klassen (se Annika, Joakim och Sara i 8.2.3 Gruppering och inkludering). Det beskrivs ingen enhetligt inkluderingsarbete för de ukrainska nyanlända eleverna då informanterna framställer både inkluderande, segregande och mer svårdefinierade gruppkonstellationer. I båda fallen där eleverna uppfattas vara inkluderade i klassen, beskrivs det parallellt med ett utanförskap, vilket framställs både i den gruppen som beskrivs segregande och gruppen som beskrivs som svårdefinierad. De nyanlända ukrainska eleverna beskrivs därmed i störst utsträckning befinna sig i ett delvis segregande stadium. Lärarna beskriver hur de anpassar sin undervisning och tar aktiva val i bland annat gruppindelningar (se Joakim, Sara och Annika i 8.2.3 Gruppering och inkludering) i syfte att öka möjligheten för inkludering av de nyanlända eleverna. Då lärarna framställer att det föreligger en medvetenhet i klasserna om att det existerar etnisk skillnad mellan de ukrainska nyanlända eleverna och den rådande majoritetskulturen (även om den är outtalad) framställs lärarnas arbete bidra till en integrerande inkluderingsarbete för framtiden.

Simförmågan hos de ukrainska nyanlända eleverna framställs i samtliga intervjuer som låg i jämförelse med de svenska eleverna (se 8.2.3 Lärares insikter i elevernas bakgrund). Som åtgärd beskriver samtliga lärare att extrainsatta resurser ges till de elever vars simkunnighet kan vara begränsande för att ge eleven ett betyg. Framställningen av skillnaden i rörelsekultur (vilket därmed också belyser en kulturell skildring) och arbetssättet att skapa möjligheter för eleverna genom att tillsätta extrainsatta resurser visar på ett integrerande inkluderingsarbete från lärarna.

8. Diskussion

Syftet med uppsatsen var att kvalitativt undersöka rollen idrott och hälsa ämnet har för nyanlända ukrainska elever och hur inkluderingsarbetet gestaltas i skolan utifrån idrottslärares perspektiv. Utifrån de redovisade resultaten (se 7.2 Resultatredovisning) diskuteras och problematiseras innebörder och konsekvenser. Kritik för studiens genomförande, metodval och teori lyfts tillsammans med förslag på förändringar och rekommendationer på vidare arbete. Slutligen ges en sammanfattning av diskussionen.

8.1 Styrka och svagheter med ämnet idrott och hälsa i mötet med nyanlända ukrainska elever.

Lärarna hade samsyn i att idrott och hälsa ämnet har överväldigande positiva möjligheter för att möta nyanlända elever. För de yngre årskurserna präglas ämnet i stort av rörelser och praktiska aktiviteter, vilket ger möjligheten för ämnet. Möjligheterna begränsas i högre årskullar där teoretiska inslag får större framtoning och därmed mer beroende av det svenska språket. Att ämnets möjligheter är beroende av årskurs återspeglas i hur lärarna för äldre årskurser beskriver hur de nyanlända eleverna endast delvis är delaktiga i undervisningen och mindre så i de teoretiska momenten (se 7.2.2 Utmaningar med idrott och hälsa). Ämnets innehåll i lägre åldrar skapar goda möjligheter i mötet med nyanlända ukrainska elever utan att tillföra extra resurser, då lärarna känner att de klarar av undervisningen utan tolk eller andra externa insatser. Utmaningarna är framför allt språkrelaterade (se 7.2.2 Utmaningar med idrott och hälsa), vilket är i linje med studien Özdemir et al. (2021) genomförde där en kategori för utmaningar i mötet undervisning för nyanlända var språkrelaterade.

Den andra kategorin för utmaningar som Özdemir et al. (2021) visade på var de interetniska relationerna, vilket inte framträder i vår undersökning. Informanterna för undersökningen beskrev sig anpassa undervisningen bland annat genom att aktivt placera nyanlända elever i grupper där de ser störst möjlighet att eleverna får ta del av undervisningen. Till skillnad från Özdemir et al. (2021) där lärare beskrev anpassa sin undervisning utifrån social integration för att öka kulturella kunskaper och förståelse i klassen, framställs två olika agendor för anpassningar i resultatet.

Framträdande i vår studie är att lärare beskriver att sina anpassningar beror på att öka delaktigheten till de nyanlända eleverna. Delvis för att ge eleverna ett socialt sammanhang och delvis för att eleverna ska lära sig ämnesinnehållet. Lärarna uttalar sig aldrig om att den aktiva gruppindelningen sker på grund av att eleverna ska ta del av varandras kulturer. Dock beskriver lärarna att det finns etniska synliggjorda skillnader i klasserna och att syftet med aktiv gruppindelning ska gynna inkludering. Därmed finns det argument för att det sociala sammanhanget kan efterliknas bryggandet av interetniska relationer. Interetniska relationer används här i liknelse med Özdemir et al. (2021) studie att begreppet interetniska relationsskapande pekar mot en integrerande riktning. Idrott och hälsa ämnar sig väl åt kunskapsbildande och integrerande arbete för nyanlända, men att det inte ska ses ske per automatik, utan kräver att lärare reflekterar och gör aktiva val i undervisningen.

Talande är att idrott och hälsa besitter goda möjligheter oavsett årskull, men att innehållets förändringar utmed årskurserna kräver engagemang från fler än ämnesläraren, vilket blir talande för att arbeta holistiskt i skolorna. Detta går enhetligt med hur den holistiska ansatsen möjliggör för lyckad integration (Matthews, 2008; Pinson, & Arnot, 2008; Rousseau & Guzder, 2008) vilket visar på att lärarnas upplevelser till ämnets styrka har stöd av forskningen. Även om mängden delaktighet som kan ges i ämnet är beroende på den årskurs eleven är del av, kan man se den delaktighet som kan ges som en vinst. Hälsoeffekterna som rörelse inbringar och delaktigheten ämnet möjliggör ger nyanlända elever chansen till fortsatt utbildning vilket Walther et al. (2021a) och Ager & Strang (2008) visar positiv verkan på integrationsmöjligheter för nyanlända elever. Vikten utbildning har för att lyckas med integration framställs också i den ekologiska ansatsen, som visar på att utbildning som en närstående faktor för integrationsframgångar (Buell et al., 2020). Dock betyder det inte att tillgången av utbildning enbart är av vikt, utan hur klassrumsmiljön, klasskamraterna, läraren, aktiviteter och material är bidragande för integrationen (eller annat inkluderingsarbete) för

nyanlända elever. Det första steget för att möjliggöra integrering är dock att ge nyanlända eleverna möjlighet att delta i undervisning, vilket som tidigare nämnts, är en styrka för ämnet idrott och hälsa.

Argument för vikten att förstå nyanlända elevers erfarenheter och livssituation i stort kommer utifrån både den ekologiska och den holistiska ansatsen. Samtliga lärare uttryckte deras kunskap om de nyanlända ukrainska eleverna som låg (se 7.2.4 Lärarnas insikt om elevernas bakgrund). Två sidor framställdes av lärarna där ena sidan menade att känslig information inte är lärarens angelägenhet, medan andra menade att det finns stora vinster med kunskap om elevens omständigheter, men att tiden inte var tillräcklig för att möjliggöra en djupare relation till eleven (se 7.2.4 Lärarnas insikt om elevernas bakgrund).

Utifrån den ekologiska ansatsen är det av stor vikt att förstå de nyanlända elevernas personlighet, familjesituation, tidigare erfarenheter och övriga omständigheter för individen (Buell et al., 2020). I liknelse menar Bogdanov et al. (2021) utifrån det holistiska perspektivet att möjliga framgångsfaktorer för att hantera unga ukrainska flyktingar ligger i en elevcentrerad undervisningsstil. Samtidigt är det nämnvärt att relationen mellan lärare och en nyttillkommen elev är beroende av tid vilket inverkar på elevens möjligheter till integration (Buell et al., 2020). Tiden kan därmed vara den huvudfaktor som brygger relationsskapandet, vilket förändrar vilken information som är lärarens angelägenhet. Om en tätare relation existerar mellan lärare och elev, höjs tilliten mellan parterna och den informationen som tidigare setts som känslig vara mer nåbar. Sammantaget skulle parterna där lärare aktivt söker information om elevens bakgrund, samt de lärare som menar att viss information är för känslig för att vara deras angelägenhet vara beroende av tiden de har att möta eleverna.

8.2 Inkluderingsarbete utifrån idrottslärares upplevelser

Inkluderingsarbetets nyckelaspekter framställs delvis vara assimilerande, segregande och integrerande i mötet mellan nyanlända ukrainska elever och idrottsundervisningen. Samtidigt finns goda möjligheter till ökad integrationsriktning när man övergripande ser till ämnets möjligheter att bidra med social delaktighet, hälsoutveckling och utbildning för att introducera nyanlända elever till skolan och samhället. Aspekter för samexistens och segregation kräver vidare arbete där undersökningar med stöd av observationer föreslås för att öka kunskapen om inkluderingsarbetet med nyanlända ukrainska elever i idrottsundervisningen.

Synen på huruvida omständigheterna för en nyanländ elev är av vikt eller för känslig för att vara lärares angelägenhet, förändrar vilket inkluderingsarbete som råder för den berörda läraren. Ett aktivt arbete för att närma sig förståelse för elevens omständigheter möjliggör kunskap om elevens tidigare kultur, vilket därmed kan användas i frågan om att synliggöra kulturella betingelser. Att synliggöra de kulturella dragen är en grundförutsättning för integration, segregation och samexistens, vilket betyder att det utesluter assimilering som inkluderingsarbete. Som motsats blir riktningen mot assimilation när kunskaper om elevens kultur inte kan erhållas eller ges utrymme för (Alba & Nee, 1997). För att exemplifiera där assimilation är riktningen som konsekvens av nyanlända elevers möte med idrott och hälsa, använder vi simkunnighet som skildrad en skillnad i rörelsekultur mellan Sverige och Ukraina.

För att nå ett betyg i idrott och hälsa krävs det simkunnighet, som utifrån elevernas bakgrund framställs som den största svårigheten för att sätta ett godkänt betyg för de ukrainska nyanlända eleverna. Då kunskapskravet för simning är styrt utifrån läroplanen, ställs krav på att eleven måste närma sig majoritetskulturen. Lärarna visar att det finns möjligheter för eleverna att kompensera simkunnigheten via extra insatser, vilket ger eleven möjligheten att uppnå kunskapskraven. Om inte tillräckliga möjligheter för de nyanlända ges att uppnå simkunnighet, kan inkluderingsarbetet gå mot segregation då det inte går att kompensera en möjlig annan förmåga eleverna besitter från sin hemkultur. En fundering är vikten av simförmåga i förhållande till mer generell förmåga i vattnet. Dock är inte kunskapskravet att visa förmåga i vattnet, utan ett precist krav av distanssimning av vissa simtekniker (Skolverket, 2022b). Möjligen skulle ett mer dynamiskt kunskapskrav för simkunnighet möjliggöra integrerande lösningar, där olika rörelsekulturer kan vara mer bidragsgivande för måluppfyllelse i idrott och hälsa.

Där det inte finns en aktiv strävan från lärarnas sida att ta del av elevens bakgrund, realiserar nyckelaspekten assimilation i resultatet. Kontexten måste dock beaktas för huruvida riktningen faktiskt förverkligas. Då lärarna som intervjuades utgår från sin kunskap om eleven, måste det förstås i frågan om hur mycket de önskar de vill veta om eleven. Flertalet lärare framhävde att det var synd att de inte visste mer om eleverna och att de hade låga kunskaper om elevens tidigare erfarenheter (se 7.2.4 Lärarnas insikt i elevernas bakgrund). Vidare i intervjuerna visade dock flera lärare sig ha insikt i elevernas familjesituation, vilket

visar att de innehar kunskaper om eleven, men i relation till den kunskap de önskade sig besitta beskriver lärarna sig ha låg kunskap om eleverna. Samtidigt ska det inte förskingras att de strategier som lärarna framställde för att närma sig en elevs kulturella bakgrund endast användes enstaka gånger eller också beskrevs strategier som läraren själv inte hade möjlighet att vara delaktig i (se 7.2.4 Lärarnas insikt i elevernas bakgrund).

Det bör dock åter betonas att riktningen som framställs är ur perspektivet där skolan, undervisningen och läraren är stora påverkansfaktorer, vilket det finns belägg för i den holistiska och ekologiska ansatsen (Ager & Strang, 2008; Buell et al., 2020), men som redovisats i den tidigare forskningen erhåller individer stora motståndsresurser (Ager & Strang, 2008; Walther et al., 2021b) och driver delvis själva sitt inkluderingsarbete. Lärarna hade inga problem att presentera strategier för hur de kunde närma insikt i elevernas livsvärld, men att de i själva verket inte använder sig av dessa strategier visar på att det möjligtvis inte uppfattas som en del av arbetsuppgifterna, eller att det helt enkelt inte är lärarens angelägenhet. Om inkluderingsarbetet i idrottsämnet ska realiseras och närma sig de möjligheterna ämnet besitter, krävs det att lärare aktivt närmar sig elevernas livsvärld med tillämpbara strategier. Likt Özdemir et al. (2021) skulle fortbildning kunna ge lärarna det förtroendet eller riktlinjer för att närma sig elevernas livsvärld och därmed skapa förutsättningar för interetniskt relationsskapande och vidare, ett integrerande inkluderingsarbete.

Flertalet lärare visade sig anpassa sin gruppindelning under undervisningen för att främja ett positivt möte mellan de nyanlända eleverna och de ordinarie eleverna. Förhoppningen från lärarnas sida var att ge eleverna möjligheten att ingå i undervisningen men också delaktiga i en trygg social miljö. Intentionen beskriver en riktning mot samexistens, där kulturer får mötas och närma sig varandra, både fysiskt och kunskapsmässigt. Men som Ager & Strang (2008) visar, betyder inte intentioner att det aktualiseras i verkligheten, då ett möte som får negativ effekt likväl kan närma sig en annan aspekt av inkluderingsarbete.

Resultatet pekar på att mötet mellan nyanlända ukrainska elever och idrottsundervisningen delvis framträder integrerande och delvis assimilerande (se 7.2.5 Sammanfattning inkluderingsarbete). Svårare var att utröna aspekterna samexistens och segregation vilket skulle kunna undersökas närmre med hjälp av observationer, där effekten av olika strategier och kontexter kan studeras. Majoriteten av lärarna beskriver att det finns ett utanförskap för

de ukrainska nyanlända eleverna, vilket visar på ett segregande tillstånd. Utan aktivt arbete skulle detta kunna bidra till en segregande riktning för eleverna, men resultatet visade aldrig på att lärarnas arbete gestaltades utifrån segregation. Därmed uttrycks det inte att mötet mellan nyanlända ukrainska elever och idrottsämnet bidrar till segregation. För att ge ytterligare klarhet i vilket inkluderingsarbete nyanlända ukrainska elever möter, krävs det närmare undersökning av hur olika strategier aktualiseras i klassrumskontexten.

8.3 Kritik & vidare forskning

Bakgrunden och den tidigare forskningen styrde vår intervjuguide till att betona frågor kring de nyanlända elevernas erfarenheter och lärarens insikt i elevernas erfarenheter. Som redovisats i resultatet och diskuterats i tidigare avsnitt föll dialogerna med lärarna till att bli ytligare än förväntat i avseendet kring insikten lärarna har i elevernas erfarenheter. I vissa intervjuer kunde en dialog förlöpa väl utifrån de känslor och spekulationer som läraren kunde erbjuda, men i andra intervjuer föll det sig ytligt då lärare var försiktiga i sina personliga uttalanden.

Liknande föll sig frågor om vilka anpassningar lärare hade gjort med tillskottet av nyanlända elever, där svaret ofta var att lärarna inte gjort några anpassningar. Utmed samtalet framkom det dock flertalet anpassningar, vilket kan bero på att lärarna inte har reflekterat över sitt arbete, vilket utmed intervjun förändrades och flera svar på anpassningar framkom. Förslagsvis kan frågor som ”Hur uppfattar du elevernas erfarenheter av att ha flytt till Sverige?” och ”Beskriv (om något) hur innehållet i undervisningen har förändrats?” (se Bilaga 2 Intervjuguide) konkretiseras genom att måla upp ett scenario för läraren att tala utifrån. För att undersöka lärares insikter i nyanlända elevers erfarenheter av att ha flytt kan man exempelvis bryta ned frågan i områden som: Familjesituation, boendesituation, uppehållssituation, planer för att återvända till Ukraina eller kvarstanna i Sverige och traumatiska upplevelser. En undersökande fråga utifrån de förslagna underkategorierna skulle möjligtvis ge bättre insikt i lärares kunskap om eleven och kunna vara enklare att svara på för informanten. På liknande sätt menar vi att frågan om anpassningar kan hanteras för att enklare ge informanterna möjligheten att besvara frågorna.

Som tidigare nämnts står sig studiens bidrag i att utforska vilka nyckelaspekter som framställs i inkluderingsarbetet endast som en liten del av ett betydligt större arbete. Det kan därmed

vara lämpligt att fokusera på frågan genom en observationsstudie för att komplettera denna studie. Alternativt kan det i ett mer omfattande projekt inkludera både intervjuer och observationer. Dessutom måste det påpekas hur fler perspektiv måste undersökas i den frågan för att närma sig svar på hur mötet mellan nyanlända ukrainska elever och idrott och hälsa framställer nyckelaspekter för inkluderingsarbete. Ytterligare kan longitudinella studier, som dock är än mer resurskrävande, ge goda bidrag för att identifiera vilken inkluderingsaspekt som realiserar hos individerna. Svårigheten är dock att longitudinella studier endast är av intresse för de individer som stannar i Sverige i en betydande tid, eller för alltid, vilket skapar svårigheter för urvalet i en sådan studie. Den valda teori och de valda begreppen för undersökningen har visat sig intressanta och relevanta för att undersöka fenomenet. Vi uppmuntrar fortsatt arbete, både utifrån det teoretiska ramverk vi använt (se 5. Begrepp, teorier och modeller) och för att vidare utveckla detta ramverk. Avslutningsvis vill vi till er som är intresserade att vidare undersöka fenomenet, uttrycka svårigheten att få informanter som mötte urvalskriterierna, det var ett omfattande arbete vilket bör betraktas som tidskrävande.

8.4 Sammanfattning

Både utbildning och skapandet av interetniska relationer är bidragsgivare för god integration av nyanlända (Buell et al., 2020), vilket ämnet idrott och hälsa innehar goda möjligheter att bidra med vid introduceringen av nyanlända ukrainska elever i skolan. Utifrån bildning kan ämnet gestaltas enklare än andra ämnen då det inte är lika beroende av att deltagarna talar samma språk. Skapande av interetniska relationer kan möjliggöras då arbete i grupp föreligger ämnets natur och kan med rätt didaktik katalysera socialt interagerande. Lärarna i undersökningen visade ha begränsad insikt i de nyanlända elevernas bakgrund och erfarenheter, detta kan tillskrivas delvis en avsaknad av agerande från lärarna och skolans sida men möjligen är det också en fråga om tid. Den begränsade insikten i elevernas bakgrund bidrar till en assimilerande gestaltning i inkluderingsarbetet för de nyanlända eleverna då minoritetskulturer inte kan uppmärksammas. Samtidigt anpassar lärarna sin undervisning för att undvika utanförskap, vilket är ett steg i en integrerande riktning. Sammantaget går det inte att beskriva en enhetlig nyckelaspekt av inkluderingsarbete för de nyanlända ukrainska eleverna, dock kan lärarnas arbete och deras kunskaper om eleverna ses som bidragande för vilka aspekter som framträder i inkluderingsarbetet. För att ge bättre insikt om inkluderingsarbetets nyckelaspekter föreslås fortsatt arbete med teoriskapande och

undersökningar i form av observationsstudier. Det bör också förstås att aspekter av inkludering inte enbart är en produkt av individens omständigheter och miljö, utan att individen själv bär möjlighet att inverka i dess utveckling. Vi riktar kritik mot intervjuarbetet där vissa frågor visade sig vara svåra att besvara utan tillräcklig reflektion och resulterade i ytliga svar. Förslagsvis kan intervjuguiden utvecklas och de mer omfattande frågorna brytas ned i mer konkreta exempel. Avslutningsvis betonas svårigheterna att få informanter som mötte urvalet, vilket för de med ambitionen att ha samma urval för fortsatt arbete inom området bör beakta.

Tackord

Vi vill tacka samtliga informanter för sitt bidrag till studien, deras värdefulla jobb, trevliga och öppna bemötande. Vi vill också tacka Daniel Roe som via sina värdefulla insikter, engagemang och återkoppling har varit ovärderlig i sin handledning.

Käll- och litteraturförteckning

Ager, A., & Strang, A. (2008) Understanding integration: A conceptual framework, *Journal of refugee studies*, 21(2), 166-191. Doi: <https://doi.org/10.1093/jrs/fen016>

Alba., R., & Nee., V. (1997) Rethinking assimilation theory for a new era of immigration. *The international migration review*. 31(4):826-874. Doi: 10.2307/2547416

Alba., R., & Nee., V. (2003) Remaking the american mainstream (ebook). Cambridge, Mass : *Harvard University press*.

Allport, G.W. (1954) The nature of prejudice. Reading, MA: Addison-Wesley.

Bailey, R. (2007) The educational benefits claimed for physical education and school sport: an academic review. *Research papers in education*, 24(1), 1-27. Doi: <https://doi-org.ezp.sub.su.se/10.1080/02671520701809817>

Biziouras, N., & Birger, N. (2013) Peacebuilding through Education in Postconflict Northern Uganda: The Importance of Placing War-Affected Youth in Community-Oriented Schools. *Indiana University press*, 3(2), 44-68. DOI: [10.2979/africonfpeacrevi.3.2.47](https://doi.org/10.2979/africonfpeacrevi.3.2.47)

Bogdanov, S., Girnyk, A., Chernobrovkina, V., Chernobrovkin, V., Vinogradov, A., Harbar, K., Kovalevskaya, Y., Basenko, O., Ivanyuk, I., Hook, K., & Wessells, M. Developing a Culturally Relevant Measure of Resilience for War-Affected Adolescents in Eastern Ukraine. *Journal on Education in Emergencies*, 7(2), 311-334. Doi: [10.33682/wxrd-x8fq](https://doi.org/10.33682/wxrd-x8fq)

Braun, V., & Clarke, V. (2006) Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3(2), 77-101. Doi: [10.1191/1478088706qp063oa](https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa)

BRIS (2017) Barn som flytt - en riskgrupp för psykisk ohälsa. Bris rapport 2017:3

Bryman, A. (2018) *Samhällsvetenskapliga metoder* (3 uppl.). Liber.

Buell, M., J., Han., M., & Hallam, R. (2020) The ecological model as a guide for early childhood care and education for young refugees and their families. *The international journal of diversity in education*. Vol:20, iss:2, pg: 25-36. Doi: [10.18848/2327-0020/CGP/v20i02/25-36](https://doi.org/10.18848/2327-0020/CGP/v20i02/25-36)

Bunar, N. (2010) En forskningsöversikt om nyanlända elever i den svenska skolan (Rapportnummer 6:2010, ISSN: 1651-7350). Vetenskapsrådet.
<https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2010-05-03-nyanlanda-och-larande.html>

Cerna L. (2019) Refugee education: Integration models and practices in OECD countries. Organisation for economic co-operation and development (ISSN: 19939019).
<https://dx.doi.org/10.1787/a3251a00-en>

Colley, H.(2003) Engagement mentoring for socially excluded youth: problematising an 'holistic' approach to creating employability through the transformation of habitus. *British journal of guidance & counselling*. Vol:31, 77-100

Cseplö, E., Wagnsson, S., Luguetti C., & Spaaij R. (2022) 'The teacher makes us feel like we are family': students from refugee backgrounds' perceptions of physical education in Swedish schools. *Physical education & Sport pedagogy*, Vol 27, Issue 5, p531-544. DOI: 10.1080/17408989.2021.1911980

Culp, B. (2013) Eliminating Barriers to Physical activity: Using cultural negotiation and competence. *Strategies*, 26:3, 35-40, DOI: 10.1080/08924562.2013.784135

Dangmann, C., Dybdahl R., & Solberg, Ø. (2022) The mental health of refugee children. *Current opinion in Psychology* (48). DOI: 10.1016/j.copsyc.2022.101460

Delegationen för Migrationsstudier. (2021). Ungas uppväxtvillkor och integration (2021:6). <http://du.diva-portal.org/smash/get/diva2:1562384/FULLTEXT01.pdf>

FN:s Flyktingkommissariat (2022). Ukraine Refugee Situation. <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine#category-2-351444>

Jonsson, J., O. (2021). Integration bland unga i Sverige. Delegationen för migrationsstudier 2021(6), 15-58 . Diva id: [diva2:1658950](https://du.diva-portal.org/smash/get/diva2:1658950)

Karlefors, I., & Larsson, H. (2018) Searching for the 'How': Teaching methods in Swedish physical education, *Scandinavian sport studies forum*, ISSN: 2000-088X, 25-44

Larsson, H. (2016). *Idrott och hälsa: i går, i dag, i morgon*. (1. uppl.) Stockholm: Liber.

Matthews, J. (2008) Schooling and settlement: refugee education in Australia. *International studies in Sociology of Education*, 18(1), 31-45. <https://doi.org/10.1080/09620210802195947>

Migrationsverket (2022a). Historik. <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Pressrum/Vanliga-fragor-fran-journalister/Historik.html>

Migrationsverket (2022b). Situationen i Ukraina. <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Aktuella-fragor/Situationen-i-Ukraina.html>

Migrationsverket (2022c). Beviljade uppehållstillstånd översikter. <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik/Beviljade-uppehallstillstand-oversikter.html>

Nationalencyklopedin (u.å). Hämtad 2022-11-02, från
<https://www.ne.se/s%C3%B6k/?t=uppslagsverk&q=etnicitet>

Noel., D., L. (1968) A theory of the origin of ethnic stratification. *Social Problems*, 16(2), 157-172. Doi: <https://doi.org/10.2307/800001>

Papageorgiou, E., Digelidis, N., Syrmpas, I., & Papaioannou A. (2021) A needs assessment study on refugees' inclusion through physical education and sport. Are we ready for this challenge? *Physical culture and sport. Studies and research*, 2021, 91, 21-33. DOI: 10.2478/pcssr-2021-0016

Patel, R. & Davidson, B. (2019). *Forskningsmetodikens grunder att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Johanneshov: MTM.

Pinson, H., & Arnot M. (2008) Local conceptualisations of the education of asylum-seeking and refugee students: from hostile to holistic models. *International journal of inclusive education*, 14(3), 247-267. <https://doi.org/10.1080/13603110802504523>

Regeringen. (5 oktober 2022). Sveriges väg in i Nato. <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/sverige-och-nato/sveriges-vag-in-i-nato/>

Riksrevisionen. (2017). Lärdomar av flyktingsituationen hösten 2015 (2017:4).
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/riksrevisionens-granskningsrapport/lardomar-av-flyktingsituationen-hosten-2015--_H5B54/html#totop

Roth, H., I. (1998) Den mångkulturella parken – om värderingsgemenskap i skola och samhälle. Skolverket.

Rousseau, C., & Jaswant ,G. (2008) School-Based prevention programs for refugee children. *Child and adolescent psychiatric clinics of North America*, 17(3), 533-549.
<https://doi.org/10.1016/j.chc.2008.02.002>

Schmidt, C., Fält, I., & Malmgren, J. (2019) ”Att vara mellan språken”: Studiehandledning för nyanlända elever. Göteborg: Språkcentrum, 50. Diva id: [diva2:1465170](https://diva2.org/id/1465170)

Skolverket (2010) På pojkarnas planhalva? Ämnet idrott och hälsa ur ett jämställdhets- och likvärdighetsperspektiv.

<https://www.skolverket.se/download/18.6bfaca41169863e6a658f89/1553963482154/pdf2479.pdf>

Skolverket. (2022a). Nyanlända barns rätt till utbildning. <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/nyanlanda-barns-ratt-till-utbildning>

Skolverket. (2022b) Läroplan (Lgr22) för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet. Skolverket.

Smith, B. & Sparkes, A.C. (red.) (2016). Routledge handbook of qualitative research in sport and exercise [*Elektronisk resurs*]. London: Routledge.

Walther, L., Rayes, D., Amann, J., Flick, U., Thi Minh Tam, Ta., Hahn, E., & Bajbouj M. (2021a) Mental health and integration: A qualitative study on the struggles of recently arrived refugees in Germany, *Frontiers in public health*, 9, 576481. Doi: <https://doi.org/10.3389/fpubh.2021.576481>

Walther, L., Amann, J., Flick, U., Thi Minh Tam, Ta., & Hahn, E. (2021b) A qualitative study on resilience in adult refugees in Germany *BMC public health*, 21(1), 828. Doi: <https://doi.org/10.1186/s12889-021-10817-6>

Özdemir, S. B., Lundberg, E., & Özdemir, M. (2021) Hur kan lärare främja positiva interpersonella relationer i skolan? Förutsättningar, strategier och utmaningar (2021:6), 137-164. *Delegationen av Migrationsstudier*.

Bilaga 1. Litteratursökning

För att skapa en översikt av ämnesområdet genomförde inledningsvis en litteraturgenomgång via artikelsökning, vidare sökning genom relevanta artiklars litteraturlistor, biblioteksbesök samt rapportläsning via myndigheter och världsorgans hemsidor.

Syfte och frågeställningar: Uppsatsen syftar till att kvalitativt utforska och diskutera rollen idrott och hälsa ämnet har för nyanlända ukrainska elever och hur inkluderingsarbetet gestaltas i skolan utifrån idrottslärares perspektiv. Frågeställningarna var A) Vilka framstående möjligheter och begränsningar har ämnet idrott och hälsa i mötet med nyanlända ukrainska elever? Och B) Vilka nyckelaspekter framställer idrottslärarna i inkluderingsarbetet med de nyanlända ukrainska eleverna?

Vilka sökord har du använt?

Utbildning, Integration, Ukraina, Idrott och hälsa, Education, War, Ukraine, Teacher, School, Integration, Refugee, Physical exercise, Meta analysis, Review

Var har du sökt?

*Bibliotekskatalogerna som användes för sökning var: GIH:s bibliotekskatalog och Stockholm Universitets bibliotekskatalog.
Sökmotorerna som användes var Discovery och EDS*

Sökningar som gav relevant resultat

Discovery: Education and war and ukraine
EDS: Education and war and ukraine
Discovery: Teacher and integration and refugee and review
EDS: Teacher and integration and refugee and review
Discovery: Refugee and school

Kommentarer

Sökningen filterades för att endast visa peer reviewed artiklar mellan år 2000-2022. Området är välstuderat och krävde en omfattande litteraturgenomgång för att hitta, för vår studie, relevanta artiklar. Gynnsamt var att använda sig av de relevanta artiklarnas litteraturlista, vilket en stor mängd av artiklarna i uppsatsen framkom ur. Övergripande var Stockholm universitets sökmotor EDS mer framgångsrik för att hitta de initiala relevanta artiklar. Vidare insikt i omvärldsläget och Sveriges migrationshistorik framkom genom riktad informationssökning mot olika organs hemsidor, exempelvis Världshälsoorganisationen, UNCHR, Migrationsverket och Skolverket.

Bilaga 2. Intervjuguide

Kort genomgång av samtyckesblankett och vår studie. Säkerställa att informanterna är införstådda med vad vi vill undersöka, deras roll och rättigheter i genomförandet av studien. Exempelvis: Samtycke, ljudinspelning, behandling av personuppgifter etc.

Inledning

Utbildning?

År i yrket?

År på skolan?

Fler idrottslärare på skolan?

Hur många klasser undervisar du?

Undervisat nyanlända tidigare? Ukrainska/ nyanlända från andra länder?

Hur många Ukrainska elever har du i klassen/klasserna?

Upplevelse av Ukrainska elever

Kan du beskriva någon eller några Ukrainska elever du nyligen undervisat?

Hur uppfattar du samhällets syn på Ukrainska flyktingar? -Återspeglas det i eleverna? Kan ni ge exempel?

Hur uppfattar du elevernas erfarenheter av att flytta till Sverige?

Har det påverkat ditt arbete på något sätt?

Vilka liknelser eller skillnader uppfattar du om arbetet med ukrainska flyktingelever kontra flyktingelever från andra länder? -Svenska elever?

Idrottslärarens roll

Beskriv (om något) hur innehållet i undervisningen har förändrats? -Kan du ge exempel? -

Andra aspekter som förändrats? Planering, material, lärstilar, pedagogiska val etc?

Varför har dessa förändringar uppkommit?

Hur arbetar ni med bedömning för dessa elever? Enklare/svårare saker att bedöma

Hur tror ni att eleverna uppfattar er roll som idrottslärare? -Stämmer den överens med er syn på er roll?

(Vilken kompetens anser du är viktig för att lyckas som idrottslärare för undervisning och bedömning? Exemplifiera gärna)

Idrottsundervisningens roll

Vilka styrkor/möjligheter uppfattar du att IDH ämnet har för att introducera flyktingar till skolan? – Svårigheter?

Stämmer din syn överens med andra lärares syn? -Utveckla/ ge exempel på saker som stämmer eller skiljer sig.

Vilka erfarenheter har ukrainska flyktingelever i ämnet IDH sen tidigare?

Avslutning/reflektion

Vad har du lärt dig av att möta dessa elever?

Din upplevelse kring helhetsintrycket av idrottsundervisning med Ukrainska elever?

Din upplevelse kring helhetsintrycket i övrigt gällande mottagande av Ukrainska elever?

När du ser tillbaka på arbetet med undervisningen av Ukrainska elever är det någonting du hade velat förändra? Vilka tips hade du givit dig själv?

Övrigt vi inte diskuterat som du vill nämna?

Bilaga 3. Samtycke till behandling av personuppgifter i samband med studentarbete vid Gymnastik och idrottshögskolan

Jag samtycker till att Gymnastik och idrottshögskolan behandlar följande personuppgifter i studentarbetet "Mötet mellan svenska skolan och nyanlända Ukrainska barn" i enlighet med nedanstående beskrivningen.

Vilka personuppgifter kommer att behandlas?

- E-postadress
- Telefonnummer

Vad är syftet med behandlingen av personuppgifter?

Syftet med studien är att undersöka lärare i ämnet idrott och hälsas upplevelse av undervisning med nyanlända ukrainska elever. I arbetet med att undersöka detta kommer intervjuer att genomföras vilket kräver behandling av informanternas personuppgifter.

På vilken rättslig grund kommer personuppgifterna att behandlas?

Personuppgifterna behandlas med **ditt uttryckliga samtycke**. Deltagande i studien är helt frivilligt. Du kan när som helst återkalla ditt samtycke utan att ange orsak. Om du inte samtycker till personuppgiftsbehandlingen kan du göra det utan att drabbas av negativa konsekvenser.

Lagringsform och skyddsåtgärder: Information från intervjuer kommer att förvaras elektroniskt. För att skydda informanternas integritet kommer de anonymiseras vid lagring av information.

Lagringstid och gallring: Personuppgifter som behandlas i samband med studien kommer att bevaras till dess att studien upphör. Personuppgifter kan komma att arkiveras efter det att uppsatsen är betygsatt och avslutad.

Vilka är mina rättigheter?

Enligt EU:s dataskyddsförordning har du rätt att få ta del av samtliga personuppgifter om dig som hanteras (registerutdrag) Du har även rätt att få dina uppgifter rättade vid fel. Du har även rätt att begära radering, begränsning eller invända mot behandling av personuppgifter. Fortsättningsvis har du rätt till dataportabilitet, dvs. rätt att överföra personuppgifter från en personuppgiftsansvarig till en annan "utan att hindras". Du kan när som helst återkalla ditt samtycke utan att behöva ange orsak.

Vem ska jag vända mig till om uppgifter är felaktiga eller jag vill ångra mitt samtycke?

Behöver du få felaktiga uppgifter rättade, komplettera med saknade uppgifter (rättelse) eller ångrar du ditt samtycke (återkallelse) kan du i första hand kontakta ansvarig student och/eller dennes handledare (se kontaktuppgifter nedan).

Kontaktuppgifter till ansvarig student och handledare:

Handledare:

Studenter:

Samtycke till att delta i studien:

“Mötet mellan svenska skolan och nyanlända Ukrainska barn”

Jag har skriftligen informerats om studien och samtycker till att delta.

Jag är medveten om att mitt deltagande är helt frivilligt och att jag kan avbryta mitt deltagande i studien utan att ange något skäl.

.....
Underskrift

.....
Namnförtydligande

.....
Ort och datum

Information och förfrågan om deltagande i intervjustudie

Att ta emot och undervisa elever från krigsdrabbade länder har länge varit en verklighet för lärare i svenska skolan. Inte minst i och med Rysslands invasion av Ukraina i dagens läge.

Vi vill därav genomföra en studie med syfte att undersöka lärare i ämnet idrott och hälsa om upplevelse av undervisning med nyanlända ukrainska elever. Förhoppningen är att resultatet i studien ska leda till en ökad förståelse kring hur undervisningen gestaltas, vilka utmaningen/möjligheter detta innebär, samt vilka pedagogiska och didaktiska val som ligger till grund för undervisningen.

För att kunna genomföra studien söker vi behöriga lärare som undervisar i ämnet idrott och hälsa på en skola där nyanlända ukrainska elever är placerade.

Medverkan i studien är frivilligt och du kan närsomhelst avbryta din medverkan utan att lämna någon anledning till detta. Intervjuerna kommer att genomföras på en avskild plats i samråd med dig som medverkar eller digitalt via zoom. Vi beräknar att en intervju tar ca 30-60min att genomföra.

Materialet från intervjuerna kommer att behandlas konfidentiellt, samt att ingen obehörig kommer kunna ta del av materialet. Lagring av materialet kommer att ske i enlighet med rådande dataskyddslagstiftning. Dina svar i intervjun kommer endast användas i försöket att besvara frågeställningarna i denna studie. När studien är genomförd, betygsatt och publicerad kommer materialet från intervjuerna att förstöras.

Vi heter Elin Nordwall och Oskar Nilsson och studerar på ämneslärarprogrammet vid gymnastik och idrottshögskolan. I vår utbildning ingår ett uppsatsarbete på avancerad nivå, vilket är anledningen till att denna intervjustudie genomförs. Om du har några frågor gällande studien är du välkommen att höra av dig till någon av oss eller vår handledare.

Studerande

Elin Nordwall

Oskar Nilsson

Handledare

Daniel Roe